

Onor. Biblioteca Universității din Cluj
Sibiu

Hirlap

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket
követő napok kivételével
Dr. VUCETICH ENDRE
vezetőséves

Ziarul Comunității Maghiare din România
A Romániai Magyar Népközösség lapja

A Timiș-Torontál-i törvényszék bejegyzési száma 24.
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

Valamit tenni kell

A napokban volt az évfordulója a világháború ama döbbenetes mozzanatának, amikor megindult a harc a közeli kétszázmillió jelket számláló orosz kolosszus ellen s a most már világéssé tagadt nagy háború folyik ugyis az egész föld hátán látható és láthatatlan tengerekkel, szárazon és vizen, égen és földön egyaránt.

A harc közeli, vagy távolabbi fordulatáról sok mende mondja kering, de ha ezeket mellőzve, komoly jóslatokba akarunk bocsátkozni, legokosabb, ha csak annyit mondunk, hogy a háború nagyon hosszú időre fog nyúlni. Ha annak gyors és ránk nézve győzelmes kimenetelét valami természetes, vagy természetfeletti fordulat rövidre nem szabja. Mert ennek is megvan a lehetősége nemcsak isteni vonatkozásban, de emberi számítás és akarat szerint is. Hiszen sokszor történik említés a frontmögötti arcvonal munkájáról, háborús berendezkedéséről, öntudatos és céltudatos harcászatról. Elérkezünk ahhoz az időponthoz, hogy meg kell futni az önmozgósítás harci kúrtját. Vagyis rá kell döbenni az itthon maradtakkal polgári társadalmunk minden alkotó tényezőjének, férfiak és nőknek, hogy vala mit tenni kell!

Eddig nem éreztük a szorongatást még ma sem érezzük, s maradunk tovább is közönyösek, legyintők, lemondók, apatikusok, legjobb esetben kelles híváro és hírvető harcosok, akik még a magunk kicsiny életének gyepeljét is odadobtuk és engedjük ragadtatni magunkat a szencsálával telt bizonytalanság szőlőparipái által. Még nem éreztük ma sem, hogy ez a világháború már világtérlet és annak a tűzöznöknek az előjátéka, amely már a föld kergét is, de még a levegőket is hívta van atalalítani, amit az egyik bibliai apostol úgy fejez ki, hogy az elemek is megolvadnak.

A legnagyobb baj mindig az volt és az ma is, hogy nem vagyunk egészen tisztában a mi földi létünk szellemi és fizikai törvényeivel s ezek között az a létközösségi igazsággal, hogy ez két milliárdnyi szőke, barna, sárga és vörös ember ugyanazon anyagból vette létét s ennek az ember-tengernek minden szerve egyede a hajszálesővség törvénye szerint, akarva, nemakarva, elválaszthatatlan összeköttetésben él egymással. S ahogy a légáramlás viszi a miazmákat, az éther-hullámok milliónyi hangzát, üzenetét, suttogását, híradását, fenyegetését, muzsikáját, — ugyanígy behalózzák a föld kergét a létfentartás közös véreire, csatornáira, idegzálla. Nem kérnek határátlépést, mert határtalan hatalommal sziváro, zuhog át rajtuk a nagy élet s viszi hozzá a földalakitó erőket szakadatlanul. Egyik helyre gazdagságot, bőséget, virulást visz, a másik helyről ugyanezt elszívja s ott hagyja a szociális sápkorságot. Egyik helyen a békeségesnek látszó polgári rend síkságait csatornázza át, másik helyre lerakja a bomlás, felfordulás, harc, háború robbanó vegyszereit. Ül, elevenít, éltet, sorvaszt, felvidít gyszáborit, sirtátsz és feltámaszt ez az áram és nedvkeréngés, amely a földi lét hajszálesővein keresztül összeköt bennünket, egymást megérteni nem akaró halandó és mulandó földlakókat, akikről jól mondja az irás, hogy olyanok vagyunk mint a háborgó tenger. És ebbe a nagy tengerbe önti bele az apokaliptikus hét angyal a maga különböző „vegyi” anyagokkal telt hét poharát, mignem elérkezik a föld a maga fejlődésének utolsó periódusához: az új ég és új föld korszakához.

De bármik legyünk is jelképesen ebben a nagy tengerben: lelki infuzorunkok, ősenyek, falánk cápák gögtől duzzadó behemótok, vagy egyszerű partmentű szegény békák, levegőt kapkodó szumpla haltomegek, — realisan szólva, a különböző színű és szaga emberi bőr alatt isteni lélek remeg, amely a másik lélekkel ösztönösen össze van kötve. Egyiknek a rezgését átveszi a másik és ezer lélek remegése pánikot idéz elő másik ezer lélekben. Az hogy ez a rezonálás rövid, vagy hosszú hullám által ömlik át, — egészen mellékes körülmény. Annyi tény, hogy átömlik a nagy szolidaritás érzete milliókból milliókba. És ha már szolidaritás vagyunk a létezésben hát szolidaritásunk kell lenniünk a lenniakarásban is! Ne elégedjünk meg annak tudásával, hogy vagyunk, hanem le kell vonni a lelki akarásnak minden konkvencenciáját. A hamleti töprengés színpadi sóhajzásaival nem érthetjük el a háború győzelmes végét, sőt még több nyomorúságot zudítottunk magunkra. Tehát itt most arról van szó, hogy valamit tenni kell!

A földi anyag a vis inertia, a tehetetlenségi erő igájában poshad. Azért meri anyag. Ez az ő törvénye. De viszont a szellem törvénye az, hogy éltesse és mozgassa a tehetetlen anyagot. És micsoda hatalommal őriásul az anyag, ha megragadja és mozgásba hozza a vihar! Micsoda irtóztató erővé tüzesül a tehetetlen vas, ha a torpedó út létaalakjában a szellem által lendítve áttöri a nedvmeder vastagságú acélpáncélt! És micsoda eget re-

metető és minden gátat elsőprő új hadoszloppá válik a tehetetlen emberötömeg, amely a stratégiai szellem és céltudatosság által átjárva magamul tergetegesen a maga célja felé. És végül: micsoda nagy hatalommal tudna át-lényegülni ez a mi nagy társadalmunk, ha valami új pünkösti égi tűz hatása alatt egyszerre csak mindenki rádöbbenne arra, hogy neki valamit tenni kell. Tenni kell úgy, hogy Jézus Krisztus megalapította a mértéket, akiknek a szavait ma nyomtatékosan kell ide iktatnunk, amidőn így szól:

— Ha mindazokat megeselekedteték akik néktek parancsolattak, mondjátok, hogy haszontalan szolgák vagyunk, mert amit kötelesek voltunk cselekedni, azt cselekedtük.

De még azt sem mindenkor. És most mea culpát kiáltva meliünket kell vernünk, mert még a haszontalan szolgák mértékéig sem jutottunk el. De még eljuthatunk, ha tételődni kezdünk azon, hogy valamit tenni kell. Természetesen legjobb lenne már megmondani, — gondolják sokan, — hogy mit is kell tenni. Sajnos, én ezt nem mondhatom meg, mert mindenkinek más az élethelyzete, világléte, vérmérséklete s így mindenkinek más és más az a premissza, amelynek konklúziója az, hogy valamit tenni kell. Vagyis úgy szövegezem meg, amit mondani akarok, hogy mindenkinek tegyen valamit annak a közöscélnek elérésére, ami mehozza a közös emberi boldogságot és megerősíti itt a földön az Isten országát és a nek igazságát. Tegye meg mindenkinek a maga kötelességét a maga portáján, a maga posztján a maga rezortjában és kapcsolódjék bele öntudatosan valahol a világyőző és világujító lelki közösségbe. Azaz ébredjen rá arra mindenki, hogy a bibliai példázat szerint az Ur szőlőjében keresik a munkásokat és ha valaki a tizenkettedik órában sem jelentkezik munkára, azt utál éri a nemezis!

A mohamedánok, ha meghallják a minaretek magasságából a műzeny kiáltását, otthon vagy az utcán vannak, — tüstént leborulnak. Ebben a nagy tömegalázatban benne van a tömegfelmagasztalás is, mert amikor Isten előtt leborulnak, — az irás szava szerint megüre-

sítik magukat, hogy Isten megtöltse őket győzelmes új életterével. Arra próbálom magam is rávenni a híveimet, hogy amikor megszólal a nagy harangunk, akárhol éri őket munkájuk közben, minden formáság nélkül is, de gondolatban mondják el, hogy: Istenünk, újítsd meg országunkat, egyházunkat, családunkat és benne mi magunkat, hogy a Te szent lelked által megújítva győzelmes harcossai lehessünk a Te szent Fiadnak.

Csak példának hozom fel ezt a csokélyiséget, hogy rámutassak arra a tényre, hogy a minaretek tetején síkoltó Allah minden hírnöke, tornyok esendjében megszólalhat a vészharang s még ezeket is tulharsogja majd az a nagy zugás, amelynek vezérszólamá a segélykiáltás: Mensétek meg jelkeinket! S ez elől aztán már senki sem térhet ki. De hát hogy tudunk valamit tenni?

Az 1941 június 22-i nagy offenzíva évfordulóján, az országosan eirendelt istentiszteleten, beszédemben azt a lehetőséget kutattam, hogy miképpen győzhetünk hamagrosan. S egy ószövetségi bibliai képet tartam fel abból az időből, amikor az Ur az ígért földje felé vándorolva megütöközött az amelekíták tulerőben levő pogány hadseregével és már-már megfutamodott, amikor Isten megparancsolta Mózesnek, hogy egy magaslaton emelje imára karjait ég felé, hogy lássa a sereg. S ime, amint meglátta a küzdő nép ezt a jelenséget, megfordult a hadiszerencse és futott a pogány. Mózes karja azonban elfáradt és lehanyatlott, s az amelekíták újból erőre kaptak. Kiadta tehát az Ur a rendeletet, hogy esatigközzék a nép fedelméhez Áron pap és Hur vezér is és tartásák, támogassák ők is a vezéri kezét, hogy az el ne lankadjon. S az Ur serege ettől kezdve döntő erővel indult meg és végérvényesen leverte a pogány sereget, elhárította az akadályt és elérte az ígért földjét.

Nem kell ehhez sok magyarázat. Mindenki megérti belőle, ami az övé. S ha megérti, fogjon hozzá láthatóan, vagy láthatatlanul isteni és földi törvények keretei között életmentő kötelességére teljesítéséhez. Ne várjuk meg, amíg a vészharang kondul, amíg a vészszíp megszólal és az ifélet tüze lángolni kezd, hanem cselekvőlegesen már ma ismerje be mindenki és fogadjja el mindenki:

— Valamit tenni kell!

NAGY ZOLTÁN (Chisineu-Cris—Erdőhegy)

Utban a Nilus felé

El Alameinnél áttörték a brit arcvonalat és Egyiptom szive felé nyomulnak előre a tengelycsapatok

A „felperzselt föld“ politikája Angliára zuditja az egész Közelkelet ellenszenvét

El Alamein előtt a megfutamított egyiptomi brit védősereg ellenállás, kísérlet meg, arcvonalát azonban a német—olasz páncélos erők áttörték és most már, kijutva a sivatagi övezetből, természetny vidékeken folytatják előnyomulásukat. A terepviszonyok változásával a harcok is más jellegűt öltöttek. A tengelycsapatok teljes felkészültséggel folytatják hadműveleteiket az új terepen is. El Alamein védővonalának áttörését az angolok kétségbeesett erőfeszítésekkel igyekeztek megakadályozni, hiszen innen már közvetlenül Ekviptom szive felé vezet a diadalmas tengelycsapatok útja.

Egy Svájcban keresztül érkezett hír szerint az egyiptomi brit tisztikarban nagy a tanácstalanság és

Az arab világ rokonszenve egy hadsereg segítségével egyértékű támogatást jelent

A német és az olasz kormány közös nyilatkozata, mely szerint a tengelyhatalmak ünnepélyesen megerősítik azon elhatározásukat, hogy nem mint hódítók, hanem mint felszabadítók lépnek Egyiptom földjére és céljuk az ország függetlenségének és felségjogainak biztosítása, — a arab világban nagy örömet és lelkesedést keltett.

A német fővárosban élő arabok a legnagyobb elismerés hangján nyilatkoznak a tengelyhatalmak célkitűzéseiről és hangsúlyozzák, hogy az a jelszó, hogy „Egyiptom az egyiptomiaké!”, megértésre és vissz-

az elkeseredés. Nyíltan szemére vetik a központi hadvezetőségnek, hogy nem gondoskodott kellőképpen az északafrikai brit erők ellátásáról. London a Szovjetnek segítséget ígér és küld, az északafrikai brit csapatok pedig hadianyagban szűkölködnek! — panaszozzák az angol tisztiek. Kairói katonai körök szerint különösen fogyatékos az északafrikai brit erők repülőgépek, löveg- és harckocsiallómalnya. Ezek után rendkívül különös színben tűnik fel Churchill alsóházi beszéde, melyben a brit kormányelnök éppen ennek ellenkezőjéről igyekezett meggyőzni a brit közvéleményt; arról tudniillik, hogy Északafrikába kellő számú hadianyagot küldtek. Churchill ezuttal is szavalt, az angolok pedig rendületlenül vesztenek.

hangra talál az egyiptomi nép körében. Hasonlóképp szilárd meggyőződésük, hogy a közelkeleti arab államok lakossága is különös megelegetéssel vette tudomásul a német—olasz nyilatkozatot, mely megerősíti ama reményüket, hogy hamarosan ők is felszabadulnak.

Amin el Husszein jeruzsálemi főmufti a tengelyhatalmak nyilatkozatáról azt mondta, hogy ennek a közlésnek oly erőte van, mintha egy egész hadsereg csatlakozott volna a tengelyhatalmak ügyéhez.

A legújabb német hivatalos jelentés

A német vezéri főhadiszállásnak szombaton déln kiadott hivatalos jelentése szerint Egyiptomban rendkívül elkeseredett harcok folynak még mindig El Alamein birtokáért. Az angolok ellentámadásait heves küzdelemmel visszautasították. A németek és olaszok huszonnolc brit gépet lőttek le.

Egyiptom népe nem nézi ölletett lézzel a „felperzselt föld” politikáját

Berlinből jelenti a Stefani iroda: Eden brit külügyminiszter közölte az egyiptomi kormánnyal Anglia elhatározását, hogy megvédi Egyiptomot. Ezzel kapcsolatosan berlini körökben utalnak arra, hogy Eden nyilatkozata leleplezte az angolok ama büns szándékát is, hogy

a brit csapatok visszavonulása előtt mindent rendszeresen elpusztítanak.

A Dienst aus Deutschland erre vonatkozóan azt írja, hogy az egyiptomi nép előreláthatóan idejében számot vet azzal a veszéllyel, mely fenyegeti és meg tudja majd védeni hazáját az angolok pusztításaitól.

A KORMÁNY HELYETT A NÉP FELEL

Berlinből jelenti a Rador: A német főváros politikai körében pénteken este kijelentették, hogy nem állnak rendelkezésükre a legújabb egyiptomi minisztertanács megbeszéléseinek részletei, ennek ellenére azonban könnyen válaszható a minisztertanács témaköre. Az egyiptomi kormány ugyanis nem hunyhat szemet a lakosság ideges közhangulata felett. Az egyiptomiak attól félnek, hogy az angolok itt is a „felperzselt föld” módszeréhez folyamodnak, mint Burnában is tették. Az erre vonatkozó kérdésekre a

BRIT MEGTORLÓ INTÉZKEDÉSEK AZ EGYIPTOMI HAZAFIAK ELLEN

Lisszabonból jelenti a Rador: Kairóból érkezett hírek szerint az egyiptomi brit hadsereg megtorló intézkedéseket fogantatosítottak az egyiptomi hazafiak ellen.

Wilhelmstrassen azt válaszolták, hogy a pénteken kiadott közös német—olasz nyilatkozat a tengelyhatalmak Egyiptommal szemben tanúsítandó magatartására vonatkozóan tudomására jutott az egyiptomi népek. Berlinben

nem várnak erre a nyilatkozatra közvetlen választ az egyiptomi kormány részéről, de felelet lesz erre majd az egyiptomi lakosság további magatartása.

Német vélemény szerint az egyiptomi nép magatartásának kinyilvánítása nem késztet már sokáig, hiszen Egyiptom egy része már hadszíntér. Pénteken este egyébként a sajtó képviselői előtt újból felolvasták az Egyiptomra vonatkozó német—olasz közös nyilatkozat szövegét. Ebből a nyilatkozatból kitűnik, hogy a tengelyhatalmak hadműveletet arra irányulnak, hogy a Közelkeletet felszabadítsák a brit uralom alól. Bár ez a nyilatkozat ezidőig csak a legközelebbi országra, Egyiptomra vonatkozik, szelleméből az a következtetés vonható le, hogy ugyanezek az elvek vezérik a tengelyhatalmakat a többi közelkeleti állam felszabadítása érdekében is, — hangsúlyozzák mértékadó német helyen.

A Don folyó felé szorítják vissza a bolsevik erőket a győzelmesen előnyomuló szövetséges csapatok

A német vezéri főhadiszállásnak szombaton déln kiadott hivatalos jelentése szerint Szebasztopoltól délnyugatra a Cherson-félszigetre visszavonult ellenség utolsó ellenállási kísérleteit sikerült megdöntni. A megerősített állásokban és kiserődökben meghúzódott ellenség megsemmisítése folyamatban van.

A Krim-félszigettől délre elsüllyesztettek egy ellenséges hajót.

Charkovtól és Kurszktól keletre a német és szövetséges csapatok az egész arcvonalon áttörték az el-

lenséges állásokat és bekerítő hadmozdulatokkal az ellenséget a Don folyó felé szorítják vissza. A légiőrnök igen hathatósan támogatta a hadműveletet, és nagy veszteséget okozott az ellenségnek emberéletben és hadianyagban. Negyvenhét páncélos harcképtelenné tették és kilenc bolsevista repülőgépet lelőttek.

A Jeges-tenger szakaszán a repülők több ellenséges léghajó utat hallgattak el és a Kolobölnél egy repülőgéppontot bombáztak jó eredménnyel. Ugyancsak a repülők a Jeges-tengeren elsüllyesztettek egy tizezer tonnás ellenséges hajót.

Az angolok júniusi hajóvesztése

Berlinből jelenti a Rador: A német véderő főparancsnoksága közli, hogy a német haditengerészet és légiőrnök hónapban a következő ellenséges hajókat süllyesztette el:

két cirkálót, hét torpedórombolót, két tengeralattjárót, tizenegy gyorsnaszádot, egy aknaszedő hajót, egy tengeralattjáró vadász-hajót, hét űrhajót és egy légvédelmi hajót.

Megrongáltak két cirkálót, négy torpedórombolót és számos kisebb hadihajót.

A német haditengerészet és légiőrnök továbbra is sikeresen harcol az ellenséges hadihajók ellen, amit bizonyít a Radorok ama berlini jelentése, hogy

az utóbbi huszonnégy órában újabb tizenhét ellenséges hadihajót süllyesztettek el. Ezek közül négy hadihajó, tizenhárom pedig kereskedelmi hajó volt.

A hajóvesztéseket a brit tengernagyi hivatal sem tudja eltitkolni. A Rador stockholmi értesülése szerint a brit tengernagyi hivatal a rádió útján közölte, hogy négy torpedóhajó, amelynek elvesztését jelentették a Bedouin, a Hasty, a Grove és az Airedale volt. A Földközi-tengeren lefolyt legutóbbi ütközetben a britek különben elvesztették a Hermione nevű cirkálót is, négy torpedórombolóval és más hajókkal együtt.

Ellenséges repülőgépek és hajók pusztulása

Stockholmból jelenti a Rador: Szombatra virradó éjtszaka Helsingoernél a légvédelmi ágyúk lelőttek egy brit repülőgépet, amely dán terület fölé akart repülni. A brit bombavető gép a svéd partok közelében zuhant a tengerbe. Svéd mentőcsónakok csak a személyzet egyik tagját tudták megmenteni. A személyzet többi tagja meghalt. Lisszaboni jelentés szerint Portugália déli partjánál Olhao helység közelében is lezuhant egy angol repülőgép. A négy tagú személyzet ejtőernyők segítségével megmenekült. Felkutatásukra a rendőrség megindította a nyomozást.

ben is lezuhant egy angol repülőgép. A négy tagú személyzet ejtőernyők segítségével megmenekült. Felkutatásukra a rendőrség megindította a nyomozást.

ELSÜLLYESTETT COSTARICAI HAJÓ

A Rador értesülése szerint Puertó Limon kikötőjében a tengelyhatalmak egyik tengeralattjárója elsüllyesztette a háromezer tonnás San Pablo nevű

Az egyesült „Transsylvania & Agronomui” („Transsylvania és Gazdák”)

Általános Biztosító Részvénytársaság

irodája 1942 július hó 1-től kezdődőleg Timisoara-Temesvár I. kerület Bratianu tér 4 szám alatt található. Telefon 35-30, 25-31

ARO KERT

TELEFON 24-45

MA

Filmul eleganci, dragoste și pasiune!

Quo RODINO

Saura SÖLARI
Suzi WALDMÜLLER
Johannes RIEMAN
S. SLEZAK

Az elegancia, szerelem és humor filmje

Előadások naponta 3, 5, 7-10 és 9-20-kor a kertben

Vasárnap délelőtt 11-30-kor matiné

Mindent a győzelemért!

costaricai hajót, amely Északamerika szolgálatában hajózott. Az erről szóló hivatalos közlemény hangoztatja, hogy a hajó megtorpedózása a fogantatosított rendszabályok ellenére, váratlanul történt és a hajó gyorsan elsüllyedt.

Az aradi véndiákok munkája

A legtöbb ember szívesen gondol vissza diákéveire. Ifjúságunk legkedvesebb éveit élesztgetik az érettségi-találkozók. A hajdani osztálytársak érdeklődve mesélik egymásnak életük azóta lefolyt éveit és felidéznek az együtt elkövetett diák-csinnyeket. Néhányan alkalmadtán szívesen keressék fel régi iskolájukat, s találkoznak volt professzoraikkal. De a gondolat, hogy a régi iskolához nemcsak érzelmek és hangulatok fűznek, — hálával is tartozunk, a kapott jókat valamiképpen vissza kellene szolgáltatni, — ez vajmi kevés embernek fordul meg a fejében. Ezen kevesek közé tartoznak az aradi római katolikus gimnázium régi tanulóiból alakult s az egyházközség keletér belüli működő Véndiák-bizottság áldozatkész tagjai. Kivánatos lenne, hogy ilyen tehetség-felkutató és pártoló bizottság minden középiskolánk mellett létesüljön.

Az ideális, de gyakorlati eredménnyel is dicsekvő mozgalom eszmei megalapozója és megindítója dr. Széll Lajos, az aradi egyházközségnek önzetlen, munkás elnöke. Annak idején sok öregdiák kapott az iskolától tandíjmentességet és más jutalmat, vagy segélyt. Ezt most min meglett emberek módjukban van visszazolgáltatni. Számosan ajánlották fel pénz- vagy munka-szolgálatukat. Így több jövevény és erős akaratú szegény tanuló jutottak iskolán kívüli továbbképzéshez. Az alapelve, hogy a jobb módú és a szegénysorsu tanulók művelődési lehetőségeit egyenlőre hozzák. Ez sikerült is! A befolyt pénzből számos zenére hajlamos fiú hegedű- és zongoratanulása vált lehetővé. Kottát, zenediákat és évvégi jutalmakat fizetett ki a bizottság pénztára. Többen saját munkájukat ajánlották fel az ügy érdekében. Így előadó művészetet, német és francia nyelvek tanítását a gondos kiválasztás folytán arravalókat. Néhány fiú irodalomtörténeti előadásra jár a bizottságnak egy lelkes és magas irodalmi műveltséggel rendelkező hölgytagjához. Általában legnagyobb munkakedvet tanúsítottak a hölgyek. Voltak, akik a zongorájukat ajánlották fel gyakorlásra. Ez nemcsak azoknak a fiúknak ösztönöz öröm, akik így valami önművelődési lehetőséghez jutottak, hanem a velük foglalkozó véndiákoknak is pihentető felüldülés. Nem fáradságos kötelesség, hanem szívesen végzett feladat a következő nemzedék tehetségeit csiszolni, mert láthaták, hogy fáradozásuk kitűnő eredményre vezet. Bár a kezdet kezdetén áll a munka, de idővel módját fogja ejteni a bizottság, hogy az így támogatott tehetségek a nyilvánosság előtt is számot adjanak fejlődésükről. Reméljük, hogy előbb-utóbb a katolikus gimnázium minden végzettségű siet kivenni részét a Véndiákok áldozatos munkájából. Kedves ez a munka, nemcsak mert eredményes, hanem azért is, mert, ha módosult formában is, megint diákok vagyunk, valamely iskolához tartozunk, többek mint gimnázista körünkben, kevesebbek mint a tanárok, kicsit a kettő keveréke — véndiákok. (K. S.)

Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök:

A bolsevizmus legnagyobb eretneksége az emberi személyiség lealacsonyítása

Giachello olasz újságíró, a Giornale di Genova külpolitikai szerkesztője, beszélgetést folytatott Antonescu Mihai professzor, helyettes miniszterelnökkel Románia bolsevistaellenes küzdelméről. Az olasz újságíró megleghangú cikkben számol be lapjában a helyettes miniszterelnök nyilatkozatáról s egyben lelkesen méltatja azokat az áldozatokat, melyeket Ror ária a közös európai érdekekért a keleti fronton hozott. A helyettes miniszterelnök nyilatkozatában kiemeli a fasizmus társadalomalakító szerénét: főleg az állami tekintély érvényesítése, a hivatalos, rendi szervezkedés és a testületi összetartozás kérdései terén.

melyek az új európai rend alapjai. Méltatja a hősiesség szellemét, a nemzeti fegyelmet és az állami tekintély megszilárdulását, mely a fasizmusnak köszönhető s mely révén az állam nem csendőrszerepet tölt be a közösség életében, hanem az alkotó, teremtő munka irányítója, buzdítója és támogatója. Ez a rendszer Antonescu Ion főhősnagy-államvezető kormányzati programja is.

Rámutatott a továbbiakban a fasizmus és nemzeti szocializmus társadalomalakító érdemeire: úgy az egyik, mint a másik

a közösség életszínterének emelését tűzte ki célul és valósította meg, míg a bolsevizmus megalózza az emberi egyéniséget

és alaktalan tömeggé gyurta át a népet. Utalt ezután a helyettes kormányelnök a kommunizmus nagy tévedéseire európai viszonylatban.

Európát a bolsevisták összetévesztették önmagukkal.

Azt hitték, hogy a társadalmi kiegyenlítődés hamis elveivel tévedésbe ejthetik a népeket. Minden lelki, erkölcsi érték lebecsülése, semmibevevése, az istentelenség terjesztése révén igyekeztek bomlasztó tevékenységet kifejteni és úgy vélték, hogy Európát még primitív népek lakják, akik nem várnak egyébre, csak arra, hogy leigázzák őket. Egy másik gyászos tévedése volt a bolsevizmusnak az, hogy a lefegyverzés hirdetésével akarta megszedíteni a népeket, ugyanakkor azonban a Szovjet a legnagyobb katonai imperializmust készítette elő.

Ha nem lett volna a nemzeti szocializmus és a fasizmus, mely katonai erőt adott Európának s ha Hitler és Mussolini nem szállt volna szembe a bolsevizmussal, ez a célkitűzés talán sikerülhetett volna.

Ezután a helyettes miniszterelnök a román-olasz barátságát méltatja, majd befejezésül hangsúlyozta, hogy a bolsevizmus legnagyobb eretneksége az emberi személyiség és méltóság lealacsonyítása: ezzel szemben Európa erkölcsi egysége és harci ereje az emberi jogot, a civilizációt védi és a boldogabb jövőt építi.

Menekülni szeretne a szovjet hajóhad a Fekete-tengerről

Az ankarai brit nagykövetség lépéseket tett a török kormánytól a szovjet flottának a Dardanellákon való átkelése érdekében — Törökország nem tagjait eredeti álláspontjától

Külföldön olyan hírek terjedtek el, hogy az ankarai brit nagykövetség javaslatot terjesztett volna a török kormány elé a feketetengeri szovjet hajóhadnak a Dardanellákon való átengedése érdekében, — jelenti a Rador-iroda Berlinből. — Ezzel a hírrel kapcsolatosan pénteken este a német birodalmi külügy miniszteriumban kijelentették, Németországnak szilárd meggyőződése, hogy a törökök nem szándékoznak a legkevésbé sem feladni ama álláspontjukat, melyet eddig vallottak s melynek értelmében hadvi-

selő felek hajóinak átkelése a Dardanellákon tilos. Ha a szóbanforgó híresztelések meg is felelnének a valóságnak, — tehát az ankarai brit nagykövetség tényleg közbenjárt volna a török kormánytól a feketetengeri szovjet hajóhad maradék egységeinek a Földközi-tengerre való kiengedése érdekében. — Berlinben kizártnak tartják, hogy ez a brit követelés megváltoztathassa Törökország ismeretes állásfoglalását a Dardanellák kérdésében.

Churchill már nem bizik a szovjet győzelmében csak abban reménykedik, hogy a bolsevisták „mindhalálig” harcolni fognak Angliáért

A semleges sajtó Churchill alsóházi beszédével foglalkozva megállapítja, hogy úgy a beszéd, mint az azt megelőző vita nyomásztóan hatott Anglia szövetségeseire. A Helsingborgs Dagbladet című svéd lap a kínos és külföldi megfigyelők most azt kérdezik, többi között azt írja, hogy az egész eset rendkívül hogyan lehetséges, hogy az alsóházi vita oly szűk keretekben mozgott, jóllehet tudhatták, hogy a brit proklamáció léte vagy nem léte forog kockán. Utal a svéd lap arra is, hogy az angol hadijelentések hangja

megváltozott. Már nem állítják be úgy a dolgokat, mint kezdetben. Churchill alsóházi beszédét minden eddigi beszédé között a legborúlátóbbnak minősíti a svéd újság és felhívja a figyelmet arra, hogy a brit kormányelnök nem beszélt már a Szovjet győzelméről, hanem csak abbéli meggyőződését hangoztatta, hogy a bolsevisták mindhalálig harcolni fognak. A Szovjet ellenálló ereje, ugylátszik, a brit birodalom aktívájának legjelentősebb tétele.

Churchill bosszút forral az ellenzék ellen

Genéből jelenti a Rador: A Német Táviratú Iroda értekezése szerint a londoni lapok továbbra is behatárolt foglalkoznak az alsóházi szavazással. A szavazástól tartózkodó képviselők számát egyes lapok harmadára teszik, mások negyvenre. Az előző szavazás óta tehát megkétszereződött azok száma, akik nem tudták dönteni: Churchillre szavazzanak, vagy ellene.

A Daily Telegraph című angol lap tudni véli, hogy Churchill most annak lehetőségét vizsgálhatja, miként rekeszthetné ki a konzervatív pártból azokat a képviselőket, akik ellene szavaztak. Az ellenzékiek azonban semmiesetre sem fogják túrni Churchill fennhíjazását, — írja a lap, — mert sokkal erősebbek, mint hogy megtorlásokat alkalmazhasson velük szemben a miniszterelnök.

Népgyűlés Prágában a Németországgal való együttműködés mellett

Prágában a Vencel-téren tegnap népgyűlés volt, melyen mintegy kétszáz ezer ember vett részt. Megjelent a gyűlésen Hacha államelnök és a védnökségi vezetők is. Az államelnök helyettese mondott nagy beszédet, melyben hangoztatta, hogy a cseh népnek a németek mellett van a helye és jövője csak akkor lesz biztosított, ha beilleszkedik az új európai rendbe. A cseh nép megtagad minden közösséget a Benes által felbékelt gyilkosokkal. Fogadalmat tett a cseh nép nevében, hogy a jövőben minden lépését a németekkel való együttműködés szelleme fogja irányítani. A csehkel teljes bizalommal tekintenek a jövő elé. Beszédét Hitler vezér és kancellár, a német hadsereg és Hacha államelnök éltetésével fejezte be.

Lemondott a magyar közoktatásügyi miniszter

Budapestről jelentik: A hivatalos lap tegnapi száma közli Horthy Miklós magyar kormányzó keziratát, mellyel a miniszterelnök előterjesztésére felmentette Hóman Bálint dr. titkos tanácsost a közoktatásügyi tárca ügyeinek vezetéséről. Helyére Szinyey-Merse Jenő képviselőt, a magyar képviselőház alelnökét nevezte ki. Hóman Bálint akj európai híri történetűdős, csaknem tíz esztendőn át volt a közoktatásügyek intézője Magyarországon és most teljes szolgálati idejének betöltésével nyugalmába vonul, hogy tovább folytassa tudományos munkásságát. Nyugalombavonulása alkalmából a kormányzó a magyar érdemrendnek a koronával díszített nagykeresztjét adományozta neki. Az új magyar közoktatásügyi miniszter ötvennégy éves és pályafutását a közoktatásügyi miniszteriumban kezdte meg. Négy év előtt a képviselőház alelnöke, tavaly pedig titkos tanácsos lett.

Az élet ügyét szolgálja aki szereti és védi a templomot s az iskolát

Nagy Ferenc református püspökhelyettes pásztorlevele az iskolai év végen

Nagy Ferenc református püspökhelyettes az iskolai év végén pásztorlevelet intézett híveinek, melyben felhívja a lelkesíti kar és a hívek figyelmét a felekezeti iskolák hivatására és jelentőségére. A pásztorlevél bevezetőjében idézi Reményik Sándor gyönyörű versének egyik sorát: „Ne hagyjátok a templomot, — a templomot s az iskolát.” Javallja a püspökhelyettes mindenkinek, hogy ezt az élet mélyeséges értékeire rávilágító intést megszívlelve, áldozatos lélekkel, hűséggel

ragaszkodjunk a templomhoz és az iskolához.

Utal a Hitvallás parancsára: „Isten azt követeli, hogy az anyaszentegyház az ígét hirdettesse és az iskolákat fenntartsa.”

— Érezni kell azt, — írja a püspökhelyettes, — hogy mi volt és mi ma a kálvinista templom és iskola, ahol számunkra ma is „minden erőfőtomörülnek”... ahol egy óriási közösségben vagyunk, mert „a holtak is mellénk ülnek”... Ahol Isten minden prófétája és apostola, hőse és vértanúja, nevelő- és tanítómestere, apáink és nagyapáink és nagyapáink serege egy végeláthatatlan sorban mögöttünk állnak, akiket keresztül — munkában fáradozó, felnőttek lelkére, vagy mosolygós gyermeklelkére az Örök-Pásztor és Nevelő-Mester írja rá és vési be a maga isteni életének vonásait, hogy rajtunk — a bűn tes.ébe öltözött — a teremtés remekét formálja ki...

Az élet ügyét szolgálja, aki szereti és védi a templomot és az iskolát.

Befejezésül a pásztorlevél hivatásos nevelők munkásságát méltatja, — a lelkeszek, tanárok és tanítók érdemeit, — ők azok, akik az élet kapuját kereső emberszívűkre, gyermeklelkűkre a hit és szeretet fényét sugározzák. Ez a hit és szeretet megtartója annak, amit a templom és az iskola jelent: az életnek.

FORUM (Arad) nyáron is nagy filmeket játszik. Városunk egy-éltűltől szelöztetett kellemesen hűvös terme. Telefon 20-10. Előadások 5. 7. 15. 9.30. 11.30 d. u. 3-kor matiné 30 el. egységes árral

FIGYELEM! Egész Amerikát izzagomban tartja, GINGER ROGERS tragikus halála, aki a napokban repülő szerencsétlenség áldozata lett filmszínházunknak óriási áldozatok árán sikerült megvenni a na y szíznőző utolsó és legnagyobb filmjét, amit Sacha Guitry BONNE CHANCE című világsiker aratót novellája után filmesítették meg

A főszerepekben
Az utitársak Ronald Colman, Ginger Rogers

20. számú híradó

20. számú híradó

URANIA sláger filmszínház (Arad) Telefon 12-32. Előadások 3. 5. 7. 15. 9.30-kor. 11.30-kor matiné

Figyelem! Ma premier! Diákoknak engedélyezve

HERMAN BRIX a olimpiai világbajnoknak legújabb filmje

Tarzan, az őserdők ura

Élet-halál harc az őserdők vadaival „BOBY” a csoda majomnak káprázatos mutatványa legújabb háborus ONC. UFA híradó

HIREK

Az orosz bolsevizmus a kézművességnek sem kegyelmezett meg

Szovjetországban már csak öreg mesterekből állnak a mesterműhelyek

Timișoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. Piac, Brătianu 3. Telefon: 36-10.
Aradon előfizetések, hirdetések és reklámok: Reclama
hirdetőirodában, Eminescu-utca 3. Telefon: 17-11.
Aradi szerkesztő: Babuczy György.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön kézbesítéssel együtt egy hónapra 110.— lei, negyed-
évre 330.— lei, fél évre 650.— lei, egész évre 1200.— lei.
Magyarországon havonta öt pengő, negyed évre 15.—
pengő, fél évre 30.— pengő és egész évre 60.— pengő.
Egyes példány ára hetiközpontokon 26 fillér, vasárnap 30
fillér. Heti újságoknak, közhivataloknak és közintézményeknek,
gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a
rendes előfizetési díj kétszerese.

Tapintatos alkalmazott

— Egy hölgy kíván a főnök urral beszélni, — je-
lentí az új tisztviselő.
— Szép? Kéri a főnök.
— Igenis, főnök ur, — hangzik a kissé vontatott fe-
lelet, — szép. Nagyon szép...
— Legyen szíves, vezesse be.
A látogató távozása után a főnök megáll az új tiszt-
viselő íróasztala mellett és így szól:
— Nahát, mondhatom, furcsa fogalmak vannak ma-
gának a nő szépségről.
— Tetszik tudni, — válaszolja zavartan az új alkal-
mazott, — azt gondoltam: lehet, hogy a hölgy a főnök ur
felesége...
Mire a főnök ur kesernyésen csak ennyit mond:
— Ebben — nem tévedett...

— A horvát államfő szemlétjára során tegnap
Stara Gradjska mellett meglátogatta a horvát had-
sereg azon egységeit, melyek az orvlövészek ellen ott
harcolnak. A sebesültek között több kitüntetést o-
sztott szét. Onnan Banjalukára utazott, ahol nagy lel-
kesedéssel fogadták.

— Spanyolelles intézkedések Mexikóban. A
mexikói belügyminiszter a spanyol falangisták mexi-
kói szervezetét feloszlatta és egyben több más nem-
zeti irányzatú szervezetet is betiltotta.

— Új bradi rendőrfőnök. A bradi rendőrség főnö-
kévé az áthelyezett Contiu Victor helyébe Nistor
Gheorghe eddigi Sibiu-nagyszéki rendőrtisztet ne-
vezték ki.

— Francia munkások tömegesen jelentkeznek
németországi munkára. Laval francia miniszterelnök
felhívására igen sok páriszkörnyéki munkás jelente-
kezett németországi munkára. Hír szerint hetenkint
négy-öt munkásvonatot indítanak Franciaországból
Németországba. Péntek este 920 francia munkás
utazott Németországba, közülük 650 Berlinben talált
foglalkoztatást.

Takarékoskodjunk a kenyérrrel!

— Az amerikai cenzura. Az amerikai cenzuráról
olvasunk érdekes adatokat a Neue Züricher Zeitung-
ban. 12.000 cenzor dolgozik a tengerparton és a szá-
razföldi határon felállított 12 hivatalban. A legna-
gyobb cenzurahivatalok Newyorkban, San Franciscoban
és Miami-ban működnek. Egyedül Newyorkban
2000 cenzor dolgozik, akiknek napjában 350.000 kül-
földre menő közleményt kell átvizsgálniuk. A cenzo-
r mellett mindenütt a fordítók serege foglalkoztatott,
akiknek számát a cenzorokra vonatkozó fenti
adatok tartalmazzák. A newyorki cenzurahivatalban
900 fordító dolgozik.

— Eljegyzés. Preidt Jozefin és Gecei Géza (Ti-
mișoara-Temesvár) jegyesek.

— A Magyar Nőegylet jótékony célú teadélutánja.
A Timișoara-temesvári Magyar Nőegylet július 12-én,
vasárnap, délután 5 órai kezdettel este 9 óráig a Vö-
rös Kereszt emberbaráti tevékenysége támogatására
részben a dr. Kakuk csecsemőgondozó és napközi
gyermekotthon, valamint a Fra elia újkissodai gyer-
mekotthon javára is jótékony célú teadélután rendez
a Bontila-utca 7 szám alatt. A jó ékony célú rendezés
iránt ezúttal is városszerte meleg érdeklődés nyilván-
ult meg. Tekintettel a nemes célra, hozzájárulásokat
és uttal is köszönettel fogad a nőegylet vezetősége. Aki
süteményt ajánl fel a jótékony célú rendezés javára,
szíveskedjék adományát július 12., vasárnap délig
Bontila-utca 7 szám alá eljuttatni.

— Vas Boriska tornaiskolájában nyári kurzus
kezdődött július 1-én. Jelentkezés: Arad, Bulevardul
Regele Ferdinand 6. szám alatt.

— Cséplés Róma egyik terén. A Piazza del Po-
polo, Róma egyik legnagyobb terén, megkezdtek
építeni a gabonának cséplését, amely a Róma város
területén lévő tereken és parkokban termelt. A gabo-
ná téhergépkocsikon hordták a tere s a cséplés ün-
nepélyes keretek között a fasiszta párt főtitkárának
jelenlétében indult meg.

Ha a Szovjetunió hatalmasai mindent meg is tet-
tek, hogy a középosztályt és ezzel együtt a képzett
kézművességet is kiirtsák, ez a terv csak részben sik-
rult. A megszálló csapatok tanui lehetnek, hogy a
szovjetkormány minden igyekezete ellenére a kézmű-
vesség nem halt ki és amikor a felszabadulás lehe-
tővé tette számukra, nyomban nagy számban akad-
tak kézművesek — sokszor valóban mesterek a mes-
terségükben, — akik munkához láthattak. Különben
Szovjetországban a kézművesség sokkal
inkább a föld népehez, a parasztsághoz volt
kötvé, mint bárhol másutt.

Minden parasztnak egyben kézművesnek is kellett
lennie, különben nem tudott volna szükségleteiről
gondoskodni. Az állami apparátus, melyet mozgásba
kellett volna hozni; ha például csak egyszerű javítá-
st is akart elvégeztetni, tulságos körülményes és
tulságos drága volt. Oroszországban tehát minden
földműves ért valamit majdnem minden mesterség-
hez, de ez a hozzáértés természetesen még nagyon
messze van az igazi kézművességhez.

A szovjet körülbelül 12 évvel ezelőtt kezdte meg
rendszeres kézművesellenes politikáját. A régi mes-
teremberek önálló műhelyeit bezáratta, magukat
a képzett mestereket pedig a munka-
megosztás elve alapján megszüvezték kol-
lektív üzemekbe kényszerítette.

Ezek a községi üzemek gyakran száz embert is ma-
gukba foglaltak. A helység nagysága szerint az il-
lető kisiparág képviselőiből rendszerint egy vagy több
kollektív üzem alakult. Minden üzem élén egy bolse-
vista szempontból megbízhatónak tartott mester
vagy előmunkás állt. Az üzemekben dolgozó munká-
soknak csak elenyésző töredéke volt járatos a kézmű-
vesüzem egész munkaterületén. De a kollektív vizálás-

nak éppen ez volt a célja. A szovjet nagyon jól tudta,
hogy a sok kis kézművesüzem önállósága bizonyos ve-
szélyt jelent számára, ezért

a mesterekből álló iparosított, elproletá-
riasított,

megakadályozott minden rendszeres mesterképzést,
ugyhogy életrevaló utánpótlásról a kézművességben
csakugyan hamarosan nem lehetett már szó. A kol-
lektív üzemek lassankint már maguk is csak az öre-
gebb mesterekből álló szakmesterekből élhettek.

A megszállt orosz területek felszabadítása ennek
a helyzetnek egy csapásra véget vetett. A bolsevisták
kivonulásával a kényszerrel összetartott kollektív
üzemek magukól felbomlottak. Akinek valamiké-
pen még módjában volt, nyomban visszatért régi mű-
helyébe, mely rendszerint egyben lakása is volt és új-
ból berendezte saját cipész-, szabó- vagy lakatos-
üzemét. Munkahiányról nem kellett panaszkodniuk,
mert ha más nem, már maguk a megszálló csapatok
is bőven ellátják őket megrendelésekkel.

Legnagyobb részük természetesen már csak
öregékből kerül ki, akik még a cári korban
nyerték kiképzésüket.
Munkájuk régi békebeli munka, mely még a nyugati
igényeket is kielégtíti.

Akinek volt alkalmuk átélni azt a sok örömet és
boldogságot, mely ezeket a jobb sorsra érdemes öre-
geket eltöltötte, amikor mesterségükkel együtt régi
énjükkel is visszatérhettek, annak vannak kellemes
emlékei is Oroszországból. Azt még nem tudják, hogy
a jövő mit hoz számukra, de azt látják, hogy a bolse-
vista rendszer 20 éves lidérvnyomásától megszaba-
dultak, hogy a rend, munkaleheőség és ezzel a meg-
előzedeles között volt a hozzájuk és ez elég nekik. Er-
nél többet egyelőre álmukban sem kívánnak. (MN)

— Adományok. F. P. a dr. Kakuk csecsemőot-
thon javára lapunk kiadóhivatalában 500 leit adomá-
nyozott. — Dr. Bardócz Gyula (Turda-Torda) a De-
van élő özvegy Balogh Jánosné részére lapunk kiadó-
hivatalában 300 leit adományozott.

— Konjunktúra régi hajóknak. Sokatmondó ada-
tokat találunk abban a cikkben, amelyet a Türkische
Post közöl a hajóközlekedés kialakult árákról. Közvet-
lenül a háború kitörése előtt, 1939. nyarán egy 15 éve
szolgáló angol kereskedelmi gőzöst, amely 8300 ton-
nás volt, 24.000 fontért adtak el. Hasonló nagyságu
új hajó abban az időben 115.000 fontba került. Ezzel
szemben a közelmúlt napokban egy még 1919-ben
épült 9000 tonnás hajó 750.000 fontért cserélt gaz-
dát. Egy 1921-ben épült 8300 tonnás svéd hajó 2.25
millió koronáért talált vásárlóra. A békeidő hajókon-
junkturájának csúspontján, 1937-ben egy 7500 ton-
nás új gőzös 100.000 fontot ért, ma a 2000 tonnás
őcska hajókért is fizetnek 300.000 fontot.

Halálozás. Kubitska Hugó nyugalmazott főszá-
mtanácsos Baján hatvanhárom éves korában hirtelen
meghalt. Fivéréen, Kubitska József pénzügyi főszá-
mtanácsoson kívül özvegye és még három testvére gyá-
szolják. Temetése nagy részvét közepette Baján men-
tégbe. Az elhunyt hosszú időn keresztül Lugo-Lugo-
son teljesítette szolgálatot, ahol nagy tiszteletnek ör-
vendett.

— Csangkaisek eddig ötmillió katonát veszített.
Mértékadó japán forrásból származó hír szerint a
japán—kinai háború öt esztendeje alatt a kínaiak
kétfélmillió háromszázezer halottat vesztek, Csang-
kaisek hadseregének összes vesztesége a löttak
foglyok, szökevények) ötmillió katoná. A japánok
Kinában háromszor akkora területet foglaltak el
eddig, mint Japán. Rendkívül nagy a kínaiak hadi-
anyagvesztése is. Egyebek között: 4900 ágyút, 23
ezer gépfegyvert, ezenfelül sok repülőgépet, vasuti
kocsit, tehergépkocsit, hajót stb. vesztek, melyek
javarésze használható állapotban jutott a japánok
birtokába.

— ÚJ INTÉZKEDES A ZSIDÓK MUNKA-
SZOLGÁLTATÁSI KÖTELEZETTSÉGÉRŐL. Bucu-
restből jelent a Rador: A nagyvezérkar július 3-án a
következő 88.661 számú hivatalos közleményt adta a
zsidókra nézve kötelező munkáról, amelyet a katonai
szolgálat helyett tartoznak végezni: 1. A jelen közle-
mény megjelenésétől számítva a zsidókat nem fog-
lalják már le munkára, hanem a katonai hatóságok
által megállapított kötelező munkát fogják végezni.
2. A személyes felhívások, a rádió és a sajtó közlemé-
nye ellenére a zsidók még mindig kivonják magukat
a kötelező munka alól. Ennek megakadályozására a
jövőben a következő intézkedéseket fogantatják:
A romániai zsidók központja és a megyei hivatalok
kötelesek közölni az illetékes hadtűzvédelmi parancs-
bírók által kiadott zsidókat a zsidókat akik nem teljesítik
nokságokkal az összes 13—50 év közötti zsidók
lelkülméretesen a szolgálatot, vagy kivonják ma-
gukat a kötelező munka alól, Transnistriába küldik,
azokkal együtt, akik ezt lehetővé tették számukra.
Abban az esetben ha a zsidó férfiak nem jelentkez-
nek, vagy a rendőrhatalóságok leleplezik őket, akkor
családjukkal együtt Transnistriába kerülnek. A
Transnistriába való küldésüket a nagyvezérkar ren-
deli el a hadtest (territoriális parancsnokság) kérel-
mére. 3. Ezek az intézkedések a hivatalos közlemény
megjelentésétől számított tíz napon belül kerülnek
végrehajtásra.

— Tolvaj csavargók meggyilkoltak egy gazdál-
kodót. Varsai-Obedin községben, amely negyven
kilóméternyire fekszik a fővárostól, meggyilkolták
V. Nicolae 60 éves gazdálkodót. A gyilkosságot csa-
vargók követték el, akik kerüi veteményeket akartak
lopni.

CORSO premier mozgó Aradon, 23-04

Egyedüli mozgó nyílt tetővel!

Mu. vasárnap 3, 5, 730 és 930 órakor
Vasárnap d. e. 1130-kor matiné

Világvárosi premier!

A szent háború

A dicső román hadsereg óriási győzelme.

A szent háború

A román élniakarás és újjáéledés háboruja.

A szent háború

Besszarabia és Bukovina visszafoglalása.

A szent háború

Az odessai harcok és Odessa elfoglalása.

A szent háború

A krjmi és kercsi nagy román győzelme.

A szent háború

az első nagy film, mely kizárólag a román had-
sereg egy évi harcival, győzelmeivel és elő-
nyomulásával foglalkozik.

A szent háború

egy film, amelyet mindenkinek meg kell néznie.

SZELLEMI

LÁTHATÁR

HORVÁTORSZÁGI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI KÖZÖSSÉG. A horvát belügyminisztérium jóvá hagyta a horvátországi Magyar Közművelődési Közösség alapszabályait. Az alapszabály 57 pontból áll. A szövetség célja: a horvátországi magyar kisebbség szellemi, esztétikai, erkölcsi és társadalmi kulturájának ápolása és nemesítése, valamint anyagi és szociális helyzetének a lehetőségek szerint javítása. A Közösség székhelye Zágráb, hatásköre egész Horvátország területére kiterjed. Tagja lehet korra és nemre való tekintet nélkül minden magyar nemzetiségű horvát állampolgár, aki Horvátország területén lakik. A szövetség anyagi forrásai: tagdíjak, önkéntes adományok, ajándékok, végrendeleti hagyatékok, hozzájárulások és különböző rendezések jövedelmei. Főkegyesület mindenütt alakítható, ahol a szövetségnek legalább 20 tagja él.

A HELYES MAGYAR KIFEJEZÉSEKÉRT. A Magyar Tudományos Akadémia nyelvvelő bizottsága legutóbbi ülésén egyes magyartalan kifejezésekkel foglalkozott. Ajtonyi István, Győr város főjegyzője az Akadémiához intézett beadványában szövevényes, hogy hatóságok rendeletekbe is becsusznak magyartalanságok. Például mostanában hivatalos megjelölésnek használják a „legkisebb és legnagyobb munkabőr” kifejezést. Egyre gyakrabban felelőtlenség helytelen kifejezés a „buktató”, melyet helyes magyarsággal „szemeskávó”-nak nevezünk. Vita folyt arról, hogy melyik kifejezés a helyes: „japán” vagy „japáni”. A nyelvvelő bizottság megállapítja, hogy mind a két szóalak helyes, egyik sem követhető magának a kizárólagos használat jogát.

A ZENETUDOMÁNYI SZAKNYELV magyarosításával kapcsolatban a fentebb említett nyelvvelő bizottsági ülésen felvetették azt a javaslatot, hogy a hangközők megjelölésére korábban használtos sekond, terc, kvart, kvint, sext, septim, oktáv eddig alkalmazott fordítása (másod, harmad, stb.) helyett a kéttáv, háromtáv, négytáv, stb. kifejezést használják. Véleményt kértek a javaslat felől Kodály Zoltántól, aki a következőket válaszolta: a javasolt kifejezések nem hangzanak jól, de nem is fejezik ki pontosan a fogalmat. Az egytáv, kéttáv, stb. kifejezés azt a hitet keltheti, hogy egységes mértékegység sokszorosáról van szó, holott az nem így van. Egyébként is a zenészek a mindennapi beszédben többnyire a latin szót használják, írásban pedig magyarul írják. A tisztá magyarságnak semmi kára, ha ezek a kifejezések lefordíthatatlanok maradnak... — A nyelvvelő bizottság Kodály Zoltán véleménye alapján nem fogadta el a javasolt zenetudományi szak kifejezéseket.

SZLOVÁKIAI MAGYAR IRÓK MUNKASSÁGA. Eszterházy János gróf a szlovákiai magyarság vezetője nyilatkozott a szlovákiai magyar próknak és művészeknek az idei könyvnapra készült újdonságairól. „A szlovákiai magyarság élete” címen megírták és kiadták az utolsó három esztendő történetét. A szlovákiai magyar írók antológiájában gyűjtötték össze az elmúlt három év java szellemi termését, a Brogyányi Kálmán szerkesztésében megjelent művészeti album pedig a szlovákiai magyar művészek legjobb alkotásainak bemutatója. L. Kiss Ibolya „Erzsi tekintetes asszony” címen Madách Imréné életéről írt regényt. A könyvnapj újdonságok között szerepelt ezenfelül Asguthy Erzsébet, Pozsonyi Anna és Németh István László egy-egy kötete is.

ORMOS GERŐ

ZIVATAR

Fullasztó este. Tüzet lehel a föld. Allanak a fák dermesztő esendben. Bagoly huhog a csigári szőlőkben s hintázva repkednek a denevérek. Zivatar készül. Egész nap verte a földet a felső tűz, most aztán összekasztja erejét a hőség a magassággal. Levél se mocsan. Olykor riadtan cikkanak fej a tücskök s ereszkednek lefelé éresek fészkeikbe. Aztán megborzen az erdő. Jobb felől kölyök tölgyek kapaszkodnak a part husába s úgy tűnik, sirnak, akár a csepp gyerekek. Feljebb hoztos bükkök és nyurga fenyők morognak lázadó haraggal.

Gurul már a szél lefelé, az uton. Egyenesen neki a falunak. Előbb csak szakadozott gyengén, aztán folyton atos erőre kap, seper mindent, amj az útjába kerül s egyszerre elfut előle a pilledt hőség.

Amott, Kolon felett goromba nagyokat dörren már a magasság. Kormos felhők akadnak össze boldos tánra s repkednek a villámszállkák esztelenül.

Idelent, Csitártól fertályórányra, magányos asszony hupog a nehé porban. Ghymesre igyekszik. Nyitrat járta meg a beteg ura dolgában.

Apró batyu lóg a vállán, erősen fogja a mellén kendervászna szarvait s úgy siet, majd elfullad. Fiatal teremtés, éresek a lábai, de sok volt egy napra, hát nehezen lép már. Felnéz a magasba, ha engedi a porfelleg, szímatot erősen, érzik-e már az eső szaga. Számlálgatja, vajjon elér-e Csitárt a zivatar előtt.

Azon a tájon lépked már a sűrű sötétben, ahol fordul az út a falu szíve felé. S megindul felülről a zápor. Odaérkezett a vihar mérge, dörög, csattog a sok villám, s egyszerre csorog róla a víz. Hát futásra fogja nagynehezen. Legalább házat érjen, hogy megbujhasson egy eresz alá.

Se lát, se hall, csak nekilödul az első viskónak. Beáll az eszterhéj alá s fujtat tüzesen.

Akkor nagyot vakkant mellette egy loboncos kutya. Nem tágit az ilyen, se szép szóval, se szidással. Fogja az ideget, amíg elő nem jön a gazda.

Magas férfi állott ki az ajtóba s rákiált dörögve.

— Ne te! Ki van ott?

Szipogva felel az asszony.

— Az eső elől e... fogja már ezt a kutyát.

Közelebb ereszkedik az ember. Lesi a sötétben s félre rugja a kutyát.

— Eső elől?

Szépen köszön az asszony:

— Eső elől. Adjon Isten.

Egészen mellette áll már, keresi a képét, szaglássa azótt ruháit.

— Megázott?

— Meg.

— Honnan?

— Nyitratul.

— Haza?

— Az. Ghymesre.

Érzi a hangja rezgéséből, hogy fiatal teremtés, hát felmelegszik. Azt mondja csendesesen.

— Odabent megszáradhat.

Hallgat az asszony. Hát iszen ha betérne kis időre, megszikkadna valamennyire a gönce az biztos. De futna az idő és éjjélre se érne haza. S furcsa is lenne, ilyen csunya, goromba este.

Hát nem is felel. Azt mondja inkább terelő hangon.

— Csak elállna már, elég volt.

— Iszen megdermedhet addig idekint.

— Nem fázok én.

— Hát mégis, betérhetne, no.

Veri már az eső az eresz alját is, felettük a durrogó magja, hát enged nagynehezen. Azt hajtogatja lihegve.

— Kis időre csak, igen kis időre... mert késő lesz.

Odabent szembe veri a lámpa sárga világossága. Megáll hozzászokni.

Az ember, jó szál negyvenes paraszt, végig méri barátságosan.

— Isten hozta. Hanem csunyán megázott, az biztos.

Az asszony szégyenlősen igazgatja ráncos szoknyáját s fejkendője csücskeit. Olyan a képe, akár a hasadó róza. Piros, gömbölyű, sugárzik róla a fiatalosság. Nem lehet ez több huszonöt esztendősnél. Tán annyi se. Derék egy menyecske, büszke lehet rá az ura.

Az ember csak nézi, pirosan s mondogatja.

— De megázott, a ragyogó csillagát ennek az esőnek. Nem kell már pedig a kapásoknak sem, elmaradhatott volna.

Felnéz rá az asszony ijedten s felel.

— Nem ez. Semminek se kell.

— Nem hát. Elég volt. Leülhetne egy kicsit. Ide e.

Nem felel az asszony s nem is ül le. Csak álldogál az ajtófa mellett, erősen figyel kifelé s lesi titokban az ember mozgását. A csizmáit, mikor mozdítja s a hangját. Egyre jobban süti a meleg szoba, nagy verejtékgyöngyök peregnék a homlokán s tisztán érzi, hogy az a nagy darab ember alaposan neki feledkezett a nézésével. Hát azért se ül le, ha még egyszer kínálja, visszamegy a szakadó esőbe.

Akkor azt mondja az ember meleg-csendesen.

— Az én asszonyom is éppen ilyen volt. Csak-hogy szőke.

Felveti rá pillanatra a szemét s hallgat. Az ember szava pedig egyre jobban tüzel.

— Ilyen forma vol korra is. Huszonnyolc esztendő. Szép asszony. Nagyon szép. Egyenes tartásu, nevetős, jóra való. Asszony-e?

Csak a fenjével int, hogy igen.

— Az is, szegény... A harmadik gyerekkel. Mind a ketten. Az. Valóságosan ilyen volt. Még a szeme állása is, formája, minden... Most két esztendője...

Fullasztó hallgatás szakadt rájuk. Odakint dörög, zuhog, úgy veri a csepp ablakot, hogy majd behullanak a szeméj. Az ember előtt pedig egyre job-

Okmányokról
Iratokról és
Számilákról

FOTOKÓPIA

eredeti nagyságban, kicsinyítve vagy nagyítva

TELEFON
34-30

FOTO STUDIO
ENGEL ENDRE
fényképzési műtermében ::
TIMISOARA I, PIATA LIBERTATI 4

A timisoarai városi mozik műsora ■ Előadások kezdete 5, 7, 9-kor. Vasár- és Ünnepnap d. e. 11 és d. u. 3-kor is

<p>CAPITOL</p> <p>A legsikerültebb vígjáték, ellenállhatatlan humorral telítve</p> <p>Mókás emberek</p> <p>Főszerepben Fritz Kampers és Fita Benkhoff</p>	<p>THALIA</p> <p>A boldogságot kereső lélek vergődése</p> <p>A tengerek leánya</p> <p>Főszerepben Brigitte Horney, Paul Wegener és Joachim Gottschalk</p>	<p>APOLLO</p> <p>Premier! Szenzációs film, megrázó jelenetekkel</p> <p>A két tigris</p> <p>Főszerepben Massimo Girotti és Sandro Ruffini</p>
---	---	--

ÉLE T Ü N K

ban kiformalódik régi asszonyának a képe. Szelidsége, szépsége, s melegsége.

S megszédült lázadó tüzzel.

Azt mondja pattogva.

— Eltemettük, megsirattuk, vége. Üljön le, no. Kis időre, elfáradhatott.

Az asszony csak a fejével int, hogy nem.

Menekülni szeretne inkább. Szedi magát s ki-törni az ajtón, befutni a goromba éccakába... Olyan furcsán beszél ez az ember, s úgy sütnék elcséppent szavai, hogy még a fejbőre is rezeg tőle. Futni kéne innen, fullasztó a meleg s nincs itt teremtet lélek, aki rászólna erre a roppant erős emberre, hogy elég lesz, ne bomoljon, odatul a sarokban, csepp ágyikóban két apró jószág piheg, régi szép asszonyának a szíve virágjai, hát csillapodjék, ne veszekedjen meg, beszéljen akármit, vagy hallgasson, de ne emlegesse a fiatalágát, szépségét.

Akkor már rezeg az ember bajsza s összeroppannak erős fogai. Nedvesség futja el a tüzes, fekete szemét, lép kettőt s megmarkolja az asszony öklét. Sikitana, de elszorult a torka, csak gyenge nyikogás bujik elő a száján.

Az ember pedig fulladozva beszél.

— Itt vannak-e... a gyerekeim...

S huzza az ágyikó felé erősen. Egyszerre felszabadul a pattanó feszültség. Hát a gyerekei. Azok mjatt...

— A csöppjem e... ezek... az ártatlan... nyomorúságok... életeim... mindeneim...

Állanak az apró fészek mellett szédült melegségben. Alsznak a csepp emberkének mezitelen lábikókkal, gombócfórmán.

Azt mondja az ember szakadozottan.

— Ezeknek... nincs... édesanyjuk... Azér most nézze csak. Simogassa... Jól alusznak... egyik se ébred... Aztán meg is csókolhatja... a kis képüket... szépen... Akár a jószágos anyjuk... Érezzék ugy.

Ráhajol az ágyra az asszony s megcsókolja az apróságok tüzes labdaképét. Melegen, tiszta szívvel, akár a maga szíve gyöngyeit.

Aztán belenéző az ember nedves szemébe s fordul az ajtó felé.

— Isten vele.

Lehurpanik az ember a gyerekei mellé s néz utána nagy, síró szemekkel, tiszta lélekkel.

— Isten fizesse meg...

Érezte, hogy nagyon ügyefogyottan áll ott karján a gyermekkel. Ki látna a szívébe?... Az ő gyermekét tartja a karjaiban.

Az egyik nagymama keresztet rajzol a piciny ráncos homlokra, a másik az ékszerhez hasonló parányi kezeskét csókolgatja.

Aztán az ápolónő a fehér pólyáskát odafekteti az anyja mellé. Az anyja keze először simítja végig a gyermekét:

— Milyen borzas vagy kicsikém... És fésülgeti a harmatos szőke hajszálakat.

Ő pedig valami kimondhatatlan tiszteletet érez. Lehajlik a felesége kezére és megcsókolja. Biztosan tudta, hogy ebben a pillanatban értek el egymáshoz úgy, hogy soha többé el ne távolodjanak...

Dallos Sándor

Szanatóciumi tanulmány

Operálták egyik barátomat s meglátogattam a sanatóriumban. Kétágyas szobája van, a társa egy öreg ur. Lehet, hogy a gyomrát iparkodnak helyrehozni, lehet hogy vesebajos. Nem tudom. De az öreg ideges, az látványos. Állandóan mérges. Mérges a napfényre és mérges a sötétségre, mérges az ágyra, a szekrényre, az asztalra, a belátszó fákra, mérges a barátomra, aki minta-beteg, s igyekszik minél előbb meggyógyulni, mérges az orvosokra, az ápolónőkre, a látogatókra, mindenkire. A köszönést nem fogadja, minden hangosabb szóra fölvilámlik a szeme úgy fekszik ott, mintha vesztőhelyen lenne vagy börtönben.

A rossz kedélyállapota körülbelül érthető; hetek óta diétán él már. Sőtlan kosztot kap. Mikor bemegyek, a társát látogatóinak éppen ezen panaszkodik.

— Utálat ez! Fúj! Előre látom a mai menüt. Sőtlan krémleves! Paszirozott sárgarépa főzelék só nélkül; undorító! Sőtlan palacsinta vajban sütvé, metélve, barackizzel: óh! Három hete már! Vigyetek ki innen, mert megverem az orvost. Mehlátjátok, megverem! Nem hagyok így banni magammal!

Vicsorgat. Fenyegetődik. Aztán elfordul, lehunyja a szemét s mozdulatlanul és pózosan fekszik. Így, hogy ő a beteg. A fogalom minden súlyával és jelentőségével. Minden aláhuzottságával és minden tragikusságával. Magasztosan és dühösen fekszik ott, némán, mint egy idegen csillagról idévetédt, királyi, aki méltatlanságok martaléka s akiknek a szenvedése előtt hogy lehet, hogy nem emlik össze a világ, nem jajonganak az emberek s nem jönnek legalább legyezni őt és alázatosan bocsánatot kérni, hogy ő így van. Hogy lehet ez?

Soha nem láttam még ilyen mérges és türelmetlen beteget; egy ilyen tipikus beteget. Szobrot lehetne mintázni róla.

Negyedórái mozdulatlanul fekszik, már mindannyian csak suttognak körülötte, mert azt hisszük, aluszik. De akkor egyszerre felkúszik, megnézi az órát és elmordul:

— Mi az? Mi lesz már azzal a vacak ebéddel?

Eltelik fél perc, az öregur megint megszólal:

— Dísznőség! Ezt a gondatlanságot! Még a pontos étkezési időt se tudják betartani!

— De hát éhhalálra ítélték ezek a hóhérok engem!

Ujabb fél perc:

— Kata — kiált egy fiatal asszonyra, aki ott ül az ágya mellett s tián menyé, talán a lánya — azonnal menj ki és mondd meg, hogy hozzák nyomban az ebédméret, mert itt hagyom ezt a műintézetet, ezt a tébolydát, ezt a népszállót!

Harsog. Ha felkelhetne, összetörne itt mindent, olyan dühös. A fiatalasszony éppen indul kifelé, mikor nyílik az ajtó és jön az ápolónő s ebéddel.

— No, végre! Gyereink már! — kiált az öregur. — Még pontosak se tudnak lenni?

Az ápolónő odaül melléje, szalvétát köt a nyakára s etetni kezd. Ugy eteti, mint egy gyermeket s úgy is beszél vele.

— Itt a jó kis krémleves, jó vajás krémleves, tessék csak megkóstolni, milyen jó.

Az öregur eszik. Lenyel egy kanállal, keserves fintort vág.

— Micsoda szörnyű étel!

Persze: izetlen. Diéta. De azt kell ennie. Hát a levest legyüri. Aztán a paszirozott sárgarépa jön, amit megjósolt. A szeme elborul s látom, hogy a nyakán kidagad az ér. Aztán előkerül a tézstástál és palacsinta van benne. Vajban sült palacsinta összeméltve s barackizzel. Az öregur ránéz, s eszakad benne a fék. Félrelőki a tányért s akorát kiált, hogy az ablak belerezdül!

— Gyalázat! Kikérem magamnak ezt a perfidiat! Palacsinta! Ezért fizetek?! Ezért a vacakért? Adjanak már egyszer húst! Húst adjanak, mert szétvágom ezt az egész hodályt!

Visszahanyatlak s ököllel fenyegetődök. Sajnálom szegényt.

— Ki ez? — kérdelem a barátomat. — Szegény öregember.

— Ez? — mondja a barátom s mosolyog. — Egy nyugalmazott vidéki orvos. Három hete diétán él már és nem lehet kibírni.

Dezsényi Béla

VÁRAKOZÁS

Nem tudja mióta áll itt mereven. Mozdulatlan szemmel né: előre és a léposdház korlátjának rézgömbjét forgatja. A fehér folyosó duplaszárnyu ajtaja nyitva. Valami mozdulatlanság és időtlenség van ezekben a mértani pontosságú egymás mellé sorakozó csempékben, az enyhe éther szagban, az ápolónők fehér ruhájában és kénszínű gumikötényében. De van valami időtlenség benne is...

Kora reggel hozta be a feleségét... Azóta sétál fel és alá a folyosón, térdében különös fáradsággal, újrain és szeméin ideges reszketéssel.

Most már sötétedik és még semmi változás. Karóráján értelmetlenül kusznak a mutatók, mint különös bogarak. Aztán hirtelen megállnak, mintha a pillanatot gombostűre tűzte volna valaki.

A rézgömböt forgatja, de egyáltalában nem vesz tudomást róla. Mögötte tompán berreg a sanatórium házi-telefonja. Fehér vázonszoknya suhog... Az egyik kifürkészhetetlen arcu ápolónő néhány halk szót sug a telefonkagylóba. Az az érzése, hogy róluk van szó, de nem tudja megérteni a szavakat.

A sarokban két karszékben édesanyja és az anyósa ülnek. Az anyja mélyen lehajtja a fejét. Közében horgolást tart. De a „valamivel elfoglalom magam” csak ürügy, mert a horgolás barna gomolyaga alatt rózsafüzi szeméi csörögnek.

Anyósa szenved. Arca hasonlít a kezében megbujó öszegyürt nedves zsebkendőhöz. Ő nemcsak várakozik, imádkozik, hanem résztvesz leányának szenvedésében.

Ő átemeli a szemét a két asszonyon. Egy elsugott kérdésre gépiesen bólint, aztán hosszú léptekkel indul a folyosón. Benéz a betegszoba ajtajának vékony haszédján. Nem, nem szabad bemenni... A látogatási idő régen elmúlt, a többi beteget zavarnák. De a professzor megengedte, hogy a folyosón várják meg a nagy eseményt. Benéz az ajtó résén és figyel. A felesége szőke hajának egy öszegyürt hullámát látja a pánán, mintha fehér mézspartafelfutott tenger darabja lenne. Néha az arcát is látja. Sokszor összerándul. Igen, szenved, érzi, hogy nagyon szenved...

Elmenekül az ajtótól és visszamegy az ablakhoz. Kint a sanatórium kertjének téli üressége. Valaki sétál a távolabbi úton felkötött karra, zöld lóden-gallérban... Most utra visszapiáll az ajtó felé... Hogyan vállalhatja a részt a szenvedéséből?... Az élet leg-szebb fájdalma... Résztvétele a teremtésben... Isten belső munkatársa... Az anyja...

Ezek a tölt mondatok hirtelen és készületlenül fakadnak fel benne. Egyszerre tudatosá és szinte tapinthatóvá válnak. De menekül előlük. Soha nem gondolt még ilyeneket. Nem tud vele mit kezdeni. Lelkében az aggodalom és a meghatódottság birkózik. Egy ápolónő megy el mellette és halk megnyugtató szavakat hall. Előtte a műmárványasztalon két vastag csésze áll. Kilik vége, a csészék alján sötétbarna kávémaradék. Meredten bámulja az asztalt, de agyában szünet nélkül száguldanak és fénylenek a gondolatok. Mindaz, amit még tegnap nyugtatónak és fontosnak vélt, most egyszerre bizonyos értelemben je-

lentéktelemné sülyedt... Hirneves professzor... Úgyes segédorvosok, magasfogó, vérnyomás mérő, injekciók, a modern orvostudomány egész pompás műszer és orvosság-készlete... Nem, az ő szempontjából most valami más itt a lényeg.

Semmi dolga nincs és mégis úgy érzi, mindig megzavarják. Most anyósa sonkaszemle szelvet tesz a szájába. Közben a kezéből egy pénzdarab kiesik és vékony csilingeléssel gurul le messze a léposón a földszintre. Mintha apró piciny csengők csengenének, amikor a betegszoba ajtaja kinyílik és egy ápolónő karonfogva vezeti ki a feleségét. Az asszony ránéz és mosolyog. Most már tudja, hogy ez a mosoly is áldozat. Lassan mennek és eltűnnek egy nagy világító üvegajtó mögött.

Úgy érzi, mintha pályaudvaron lenne. Mintha felesége virág selyempongyolája most egy repülőgéppel, expresszvonat vagy egy óceánjáró ajtaja mögött tünt volna el... Kimondhatatlanul hosszú és bizonytalan utra indult.

Behunyja a szemét. Gyorsan és türelmetlenül újra át akarja élni ezeket a valószínűtlenül szép és meghatározó érzéseket. Látja az eljegyzést kissé idegen tartózkodásával, rajongásával, aztán az esküvő tulságos ünneplőessége, majd az együttélés ezer apró kis pillanata, öröme és könnye, a pozitív szerelem, mind, mind szép rendjénvaló, de milyen más, mint ez a méretetlen mélység, amely most nyílt meg előtte. Az apaság várakozása és beteljesítése. Az asszony most odabent ő érte is szenved, s biztosan ő is arra gondol, hogy az Isten benne építette meg kettőjük folytatását, új életet, egy darabot a házából, egy darabot a világtörténelemből. Szinte érzi, hogy felesége most veszi át azt az íbletet, kegyelmes pillanatot, amely több minden művészet ihletésénél, amelyben az asszony lelkét megáldja a Teremtő lehelete.

Az órák telnek... Az érzések és gondolatok fényesen és forrón hullámanak benne. Most már elmult kábult fátsultága. Nyugalmat és biztonságot érzett.

Mégis csak jobb leine, ha a golya hozná a kis trónörökösöket, mondja vidáman a mellette elshuhandó ápolónő.

Mosolyog... És ebben a pillanatban hirtelen megnyílik a fehér üvegajtó. Vakító fénykéve ömlik a szemébe, mintha a menyország kapuja tárult volna ki. És odabent az erőteljes, panaszos és mégis vidám gyermekcsírás. Az első önek az élethez, az első sírás az életért és az első köszönést az édesanyjának... Ki tudná megmondani melyik erősebb...?

Aztán ott áll a hősziűnyű ágy mellett. Felesége mosolygva bágyadtan fordul feléje:

— Nézd meg őt...

Igen, ő... A nagy tervekkel és csodákkal megérkezett parányi vendég. A kicsi központ, ami körül most minden forog majd, otthon, család, virrasztások, aggodalmak, örömök és bánatok...

És akkor a karjára tettek egy meleg lila-kékszíni emberkét, valósággá elevenedett mesék édes kis törpéjét, aki tehetlenségében is királyi hódolatot kívánt.

SZÖVETKEZETI ÉLETT

ISKOLASZÖVETKEZETEK

Az iskolaszövetkezet gazdasági ügymenete

(Folytatás)

Az iskolaszövetkezet tagjait a rendes és a pártoló tagok csoportja alkotja. A rendes tagok az iskola tanulói és a szövetkezésnek egyik jellegzetessége a saját, szabad elhatározásból eredő társulás. A szövetkezet tagjai közé ugyanis az lép be, akinek életkörülményei azt úgy kívánják. Akinek szüksége van a szövetkezetre, az általa nyújtott előnyökre, az tagja is lesz a szövetkezetnek. Az iskola minden tanulójának ott a helye a tagok sorában, de nem kényszerből, hanem a tanuló önként adódó elhatározásából. A tagok másik csoportját képezik a tiszteletbeli tagok, ezek az iskola tanárai és tanítói élükön az igazgatóval, az egyházi és iskolai hatóságok fejeivel, a helyi szövetkezeti élet vezetőivel és mindazokkal, akik az iskolaszövetkezet támogatására szettek.

Az üzletrésztőke

képezi az iskolaszövetkezet gazdasági működésének alapját és ez a tagok üzletrészbefizetéseiből tevődik össze. A nagy szövetkezetek ötszáz lejes üzletrészeihez hasonlóan, az iskolaszövetkezet alapítókéje ötven-husz vagy tiz lejes üzletrészekből áll. Minden tagnak legalább egy bejegyzett és befizetett üzletrészt kell lennie. Amennyiben azonban anyagi körülményei megengedik, több üzletrésszel is bírhat egy-egy tag, de a szövetkezés szelleméből kifolyólag nem jelenti azt, hogy a tag jogai is a pénzüsszeg arányában megnöttek volna. A tagok befizetett üzletrészei után az év végén a szövetkezet az üzletrészedményből osztalékokat ad, amely a szövetkezeti életben a tőkének korlátok közé fogott, illendő, szerény jutalmása, kamatja.

Az iskolaszövetkezet gazdasági ügymenete

képezi a szövetkezet által célzott erkölcsi nevelő tevékenységnek anyagi súlypontját. Ezen gazdasági működés keretébe belekapcsolódva sajátítja el a tanuló azokat az ismereteket, amelyek által majdán a szövetkezeti életben öntudatos szövetkező, hozzáértő szövetkezeti vezető lesz. Ezért nagy súlyt helyezendő az iskolaszövetkezet körültekintő gazdasági működésének, ügymenetének kifogástalan megszervezésére s működési tárgyköre eredményes betöltésének biztosítására.

Az iskolaszövetkezet működési tárgyköre igen különböző lehet és az egységügyazon tárgykörben is a helyi viszonyokból kifolyólag bizonyos sajátosságok képzelhetnek.

A fogyasztási osztály

Az iskolaszövetkezet legáltalánosabb működési körét a tanulóknak tanszerekkel és a mindennapi életben részükre szükséges apró cikkekkal való ellátása képezi. Erről gondoskodik az iskolaszövetkezet fogyasztási osztálya, amely egy fogyasztási szövetkezetnek a kicsinyített mása. Az üzletrész befizetésekből és a tiszteletbeli tagok hozzájárulásából összegyűlt tészezből beszerzi a szövetkezet a szükséges árukészletet. Az iskolaszövetkezet működésében a szövetkezet eszményének és a gyakorlatnak egyetlen mozzanatát sem téveszti szem elől és azokhoz nem csak elvben hanem a gyakorlatban is feltétlenül ragaszkodik. Ebből kifolyólag természetes, hogy a kis iskolaszövetkezet árukészletének első beszerzési forrása a helységben, vagy a szomszéd községben működő fogyasztási szövetkezet. Lehetőség nyílik így a kis szövetkezet részére beszerzési áron, vagy pedig lényegesen leszállított árral beszerzeni áruszükség-

letét. Ennek a készletnek a beszerzését a vezető tanár, tanító szigorú felügyelete mellett

maguk a tanulók végzik.

Az áruvételés nagy figyelmet kíván és mindig csak a szükséges mennyiségű és minőségű áru rendelhető meg. Áruvételés, bevásárlás a vezető tanár tudása nélkül soha sem eszközölhető. A megérkezett árut pontosan számba kell venni. A vételárhoz hozzáadandó a szállítási és egyéb beszerzési költségek összegze, amelynek alapján megállapítható azután a beszerzési ár. Ehhez hozzá kell számítani a szövetkezet szerényen előirányzott fedelmét és így adódik az eladási ár. Az árukészlet figyelemmel átvizsgálva a számlával együtt átadandó az üzletrésztőknek. Az árusítás naponta kizárólag csak a meghatározott szünetben vagy szabad időben történik. Ezt az üzletvezetőnek pontosan be kell tartania. Minden egyes tanuló vásárlása az évvégi vásárlási visszafizetés megállapítása végett nyilvántartandó. Az árusítás kizárólag csak készpénz ellenében történhetik és ebtől az elvett summi körülmények között eltérni nem szabad.

A hitelosztály

Amikor a fogyasztási osztály ügyvitelében a tanulók már begyakorolták magukat és azt fennakadás nélkül önállóan is tudják vezetni, megtörténhetik a hitelszövetkezeti osztály megszervezése. Ennek az osztálynak a célja, hogy a takarékoskagot neveje,

A Te boltodban vásárolsz ugye? Hangya-testvér!

„Jurnica - Hangya“

Fogyasztási Szövetkezet
Timisoara II., Pta Traian 8
Uzletrész-jegyzés ugyanott!

fejlessze és kézzelfoghatóan érzékeltesse a tanulók körében. Ugyanis a tanulók megtakarított kis pénzét betétként átveszi az iskolaszövetkezet ezt az összeget hosszabb-rövidebb ideig, de rendszeren az iskolai év végéig fogyasztási osztálynak árukészlet beszerzésében felhasználja s év végén a meghatározott szerény kamatláb mellett számított kamatot a tőkevel együtt kifizeti a tanulóknak. A hitelszövetkezet működési körének másik részével, kölcsönök nyújtásával az iskolaszövetkezet rendszeren nem foglalkozik. Rendkívüli esetben egy-két szegénysorsu tanuló tankönyv beszerzésére az iskolaigazgató, vezető tanár, a szövetkezet igazgatója egyöntetű hozzájárulásával, záros határidőre kölcsönt adhat.

Az értékesítő osztály

Leggyakoribb tárgyát ennek az osztálynak a tanulók által kirándulások alkalmával a vezető tanár, tanító felügyelete mellett gyűjtött gyógynövények értékesítése képezi. Különösen a franciaországi és svájci iskolaszövetkezetek értékesítettek el a téren jelentős anyagi sikereket. Az értékesítő osztály másik tárgykörét a tanulók által kézimunka-órák alatt, vagy otthon készített gyékényfonatok, vesszőkosarak, fafaragások, játékok, kézimunkák értékesítése képezi. E tárgyak sikerült példányainak értékesítésj lehetőségét a fogyasztási szövetkezetek adnak. Az értékesítőosztály foglalkozhatik bizományba átvett valóságos és népevelő folyóiratok, füzetek, könyvek, kegytárgyak terjesztésével is.

A most felsorolt szakosztályok említett tárgykörén kívül az iskolaszövetkezetek a helyi körülményekből adódó, számtalan munkakört is felkaphatnak, amelyeknek ügyes kihasználása által elérhető a cél: a tanulók erkölcsi és gazdasági nevelése.

(Folytatjuk)

A romániai német népközösség szövetkezeti hálózata

A bánagi német népközösség jól képzett szövetkezeti hálózattal rendelkezik, amely tagjainak biztos anyagi alapot jelent. A két legnagyobb szövetkezet a Timisoara-temesvári Zentralgenossenschaft és az Agraria. Az első mint kis falusi szövetkezet alakult meg és fokozatosan érte el mostani gazdasági jelentőségét. A gabonaértékesítés után következett az állatértékesítés, majd a főzelékfélék értékesítése. Azután tejüzemet létesítettek és végül baromfitenyésztő és értékesítő ágazattal bővült. Ez a főszövetkezet az elmúlt évben 421.68 millió lei forgalmat bonyolított le ami jelentős fejlődés, ha figyelembe vesszük, hogy 1940-ben a forgalom 256.15 millió lei volt. Még ennél is nagyobb volt a forgalma az Agraria főszövetkezetnek, amely az elmúlt évben 836 millió lei értékű árut értékesített. Múltban illeszkedik ehhez a Brasov-brassói Baternhilfe nevű főszövetkezet teljesítménye is, amely tavaly 168 millió lei forgalmat ért el. A romániai német népközösség felismerve a szövetkezés fontosságát, elhatározta, hogy a szövetkezeteket tovább fejleszti és a szövetkezeti hálózatot még jobban kiépíti.

Limoges: a szövetkezeti város

A szövetkezetek igazi hazája Finnország, de olyan erős szövetkezetek, mint Limoges, egyetlen európai város sem tud felmutatni. Ez a francia város valóban a szövetkezeti város, mert a városban lakó családok közül huszonháromezer egyetlen szövetkezetet alkot. A százezer lakósu városban félvszázad előtt több kisebb szövetkezet alakult, de ezek közül keletre egyesült és megalakították az Unio szövetkezetet, amelybe azután a lakosság nyolcvan százaléka tömörült. Évente hatvan millió franknál nagyobb forgalmat bonyolított le a városban, mert a vidéken nem tevékenykedik. A szövetkezetek a városban tizenkilenc elárúsító helye van, ahol csak a tagok kaphatnak árut. Ezenkívül a szövetkezet külön pékséggel, hatalmas raktárházakkal és egy nagy, háromezer ember befogadó előadóteremmel is rendelkezik. Tagjainak gyermekei, a kicsiny szövetkezők, a szövetkezet ke. üdülőtelepén nyaralhatnak. A szövetkezet sportpályákkal, tornatermekkel, zenekarral, színházzal és mozival is rendelkezik és a tagok számára külön énekkarokat szerveztek, zene és ipari szaktanfolyamokat rendeznek. Könyvtárában több ezer kötet könyv van. Külön hitelszövetkezte is van, ezenkívül a kiöregedett és munkanélküli szövetkezők számára életjáradéko biztosít. A szövetkezet tagjai elhunyt hozzátartozóik után temetkezési segélyt is kapnak. A szövetkezet anyagi helyzete kitünő, mert számos bérházzal rendelkezik. A limogesi szövetkezet így az egész város lakosságát összefogja és szinte valamennyi lakos élvezi a szövetkezés előnyeit.

Szövetkezeti lexikon:

A szövetkezet felügyelőbizottsága

A szövetkezetek ügymenetének, az igazgatóság működésének állandó ellenőrzésére a közgyűlés a tagok sorából választja a felügyelőbizottságot. A felügyelőbizottság tehát, a szövetkezet állandó ellenőrző szerve, amely mindenkor örökös felelős, hogy a szövetkezet működése a közgyűlés határozata, az alapszabály és a törvény előírásai szerint történjék. Állandóan felügyel a szövetkezet ügymenetére és időnkint megvizsgálja a szövetkezet könyvvezetését, pénztárát, áruügyeinek intézését és megállapításait jegyzőkönyvbe foglalja. Az esetleges rendellenességekre felhívja az igazgatóság figyelmét, súlyosabb esetekben pedig összehívja a közgyűlést és annak teszi meg jelentését. A felügyelőbizottság év végén megvizsgálja az igazgatóság évi számadásait, a szövetkezet üzleti mérlegét.

A felügyelőbizottság, éppen úgy mint az igazgatóság, időnként üléseket tart a munkakörébe tartozó ügyek megtárgyalására.

A felügyelőbizottság három rendes és három helyettes póttagból áll és megbízatása egy évre szól, vagyis a közgyűlés e bizottságot minden évben újra választja.

Futárindításunk

BUCURESTI-be hetenként egyszer,

TIMISOARA-ra NAPONKÉNT.

Bármilyen megbízást pontosan és lelkiismeretesen elintéző a

RECLAMA

Hirdető iroda, Ar

Tel.: 17.11

G Y E R M E K V I L Á G

SZÜNIDEI ÖRÖMÖK

Jaj, de jó a szünidő!
Ujjong a kis Klára.
— Kimehetek apával
Reggel a tanyára;
Tanítgatom a csejt,
Gyomlálom a kertet,
Segítgetek a konyhán
Édesanyám mellett!

Jaj, de jó a szünidő!
Ujjong a jó Róza.
Van egy picit testvorkém,
Gondoskodom róla!
Altatom, meg ringatom
Mesével és dallal,
— A mosolya: napsugár,
ő maga: kis angyal.

Jaj, de jó a szünidő!
Ujjong Pista, Ferke.
Csengő barack érik a
Dus gyümölcsös kertbe!
Tóban uszó kis halak
Versenyfarsat kapnak
Palkóban meg Mjsuban.
Kik ott uszkálnak!

Jaj, de jó a szünidő!
Ujjong a kis Béla.
Eszembe jut a könyv is
Azért néha-néha!
Olvasgatni elbukok
A kert hüvösebe.
Ha, mit tudtam, feledném,
— Megölne a szégyen!

Violát meg rózsát!
Erdőt mezőt, rónát!
Tüzzetek a sapkára
Violát, meg rózsát!
Minél vigább, szebb a nyár,
Kacagóbb az élet,
Kedvetek a munkához
Annál jobban éled!

Nyáron tücskök legyetek!
Akkor táncot roznak,
Ősszel aztán hegedűt,
Dudát sutba dobnak.
S szorgalmasan gyűlnek a
Tudomány-kalángyák,
Ugy gyűjtitek őket mint
A szorgalmas hangyák.

(T. L.)

A léggömb

IRTA: ELEK BÁCSI

1.

Anyuka bevásárolni ment és Petikét is magával vitte. Az áruház bejárata mellett egy szakállas óacsi állott, akinek sok-sok színes léggömb volt a kezében. Amelyek vidáman röpködtek a magasban, de elrepülni mégsem tudtak, mert a szakállas bácsi jóerősen fogta a spárgájukat.

Gyerekek nagyon szeretném, ha a „luftballon” helye t a magyar léggömb szóra szoknának rá. A „luftballon” magyarul annyit jelent, hogy „léggömb”. Mi szükségünk van nekünk a „luftballon” elnevezésre, amikor itt van a jó magyar „léggömb” szó? Nem igaz, pajtásaim?

Szóval: a szakállas bácsi kezében sok ilyen léggömb volt. Petike csillogó szemmel nézte a szép léggömböket. Petike jó gyerek volt és ezért anyukája ve t is neki egy ilyen léggömböt.

— Csak aztán jó erősen fogd a spárgáját, — mondta anyukája, — mert szeles az idő és a léggömb egy-kettőre elrepül. Petike büszkén és boldogan ment anyukája előtt a szép, csillogó léggömbbel a kezében. Erős szélrohamban jött, Petike sapkáját lesodorta, a kisfiu mindkét kezével utána kapott, elengedte a spárgát, — és a léggömb kirepült a kezéből.

2.

A léggömb egyre följebb és magasabbra szállt. Az emberek lent az utcán egyre parányibbak lettek és a léggömb már nem is látta, hol van Petike.

Bizonyára nagyon szomorú lesz szegényke, — gondolta a léggömb, — de majd vesz neki anyukája egy másikat... En már olyan régen szere tem volna a végtelen magasba szállni és egy hosszú-hosszu utazást tenni! Most meg is valósítom ezt a tervemet, mert szabad vagyok!

Vidáman, egyre följebb emelkedett a léggömb. Kezdeté vette a legkalandosabb utazás. Lassan röpködött el a házak és utcák fölött, hogy mindent szemügyre vehessen. Bekukucsált a bérházak udvaraiba.

Hirtelen megijedt, mert majdnem nekiröpült az egyik palota hegyes tornyán, k és ez könnyen veszedelmessé válhat t volna. Anyira megijedt, hogy a szomszédos tér hatalmas faóriásának legfelső ágai között rövid időre meg is kellett pihennie.

Milyen furcsa madár! — mondta az egyik veréb. — Ennek a madárnak szárnya sincs, — gunyódozott a másik.

— Nézzétek, — kacagott a harmadik veréb, — csak egyetlen jába van a szerencsétlennek! És az is milyen hosszú és vékony, mintha spárgából lenne!

A léggömb nagyon megijedt a verebek csiripelésétől és magasabbra röpködött. A verebek azonban nem hagyták békén, körülropkodták, sőt csőreikkel bele is

csiptek a spárgába, amit a furcsa madár lábának gondoltak.

Vége mégis csak sikerült megszabadulni a szemtelenkedő verebek gunyolódásaitól, mert már olyan magasan járt, ahová a madarak nem merészkedtek fölrepülni. Messze, nagyon messze egy nagy vörös golyót látott, mely egyre lejjebb ereszkedett, aztán el is tűnt: beállt az éjszaka.

Sötét lett minden. Már nem látszottak a fák, a házak, az emberek. Szegény léggömb társaira gondolt, akik most ott pihenhetnek az áruház egyik csendes szobáskájában. Aztán Petike jutott az eszébe, de már nem örült a nagy-nagy szabadságnak. Sőt inkább szemrehányást érzett Petike iránt, hogy miért nem fogta erősebben a spárgát és miért engedte őt elrepülni.

Szegény léggömb csendesen sirdogált. Egyszerre rémes berregést hallott, amely fejéje közeledett. Arra nézett, nem látott mást, mint egy nagy lámpát, amely úgy villogott, mint egy óriás szeme.

— Mi ez?! — vacogott szegény léggömb.

A berregés egyre közelebből hallatszott.

— Mit csinálnak?... Magasabbra kell repülnöm, különben ez a szörnyeteg...

Késő volt.

Borzalmas ütést érzett, aztán a föld felé kezdett zuhanni.

A repülőgép légszavarja hasította föl.

3.

Ajultan hevert a réten, egész éjszaka.

Reggel magához tért a borzalmas kaland után. Láttá az ébredező kis virágokat, amint boldogan flirdeknek a friss harmatban. A léggömb úgy érezte, hogy a kis virágok kikacagják őt, aki felfuvalkodottságának lett az áldozata. És ez még jobban fokozta gyötörő fájdalmát.

Ujra visszazuhant az előbbi ájulásába.

4.

Máshap reggel két kisfiu megtalálta a réten heverő szétpukkant léggömböt.

Spárgájánál fogva hazacipeltek.

A léggömb azonban, akit utóért a felfuvalkodottság és a gög jogos büntetése, soha többé nem tudott már repülni. Fejét kilyukasztotta a repülőgép légszavarja és nyomorék lett egész életére.

Nemsokára a két kisfiu is meguntta ezt a hasznavehetetlen játékszert és a jomtárba hajította. A gög, a felfuvalkodottság oda való...

KUKORICA VICA

Kukorica Vica a mezőn meguntta már a csendet. — Reggel, este, itt egy árva hangvirág sem csenget. Elindult, hogy megnézzze, — milyenek a távoli kertek? S arra ment merről, a szél illatkendőke lenget

Hajnal óta ment-mendegélt. Dél felé egy szép kert-hez ért. A kert rácosos kapuja előtt szeme szája elállott. — Sohasem álmódott ő ilyen cuda, paradés világot! Mert mi volt a rácon belül? — Kilencven rózsafa. — Kilencven rózsafa alatt árvácskák bársonya. Dalias, büszke dáliaik, violák, rezedák. Képviseleve volt az egész tarka virág-világ.

Kukorica Vica szót: szép dámák, faluról jöttem! Mezők és kuzatengerek maradtak el mögöttem... Szeretnék én is köztetek élni... Mondjátok, kérlek szépen, hogyan lehetne a kapu szigorú órével beszélni? Mosolyogtak a virágok. — Majd csengetyüke csenget!

És ezüstös csengetyühang szakította meg a csendet. Csengetyü szavára szalad szaporán Kertész Károly. Mi tagadna, cseppet sem volt elragadtatva Kukorica Vicától.

— Hosszu is vagy, vékony is. Mihez kezdjek most véled? Egészen más volna a helyzet, hogy ha már ismernél! Tanácsotom szép csendesen sétálj a kert végébe, majd meglátjuk mi vé fejlődés ha előbb nem, nyár végére.

Kukorica Vica e naptól finom nevelést kapott. Gyöngyvirág csészéből itta reggel a gyöngyharmatot. Szjvarvány mosolyában fürdött. Fényes levelei megnöttek s Kertész Károly minden délután locsolóval üdvözlé őket.

— Zörgő és sovány ez a lány... — tűnődött Kertész Károly. S a veteményes kertben Krumpi Katicával hosszan beszélt Kukorica Vicáról.

— Ugy vélem, — szolt Krumpi Katica — inkább miközénk illik. A verebek megfigyelték s virága igénytelen, — mint hirlük.

— Mglátjuk, nyár végén, mi lesz? — sóhajtott Kertész Károly. S a verebek tovább pletykáltak jámbor Kukorica Vicáról.

— Hiába... hej a nevelés! A származás meg-látszik. Kukorica Vicán bezzeg, bájj, és kellem nem látszik... Lám, Rózsaszál, ha mosolyog, még a nap is vidámabb! S a szél elviszi sóhaját éjjel a holdkiralynak.

Kukorica Vica közben már két méter magas lett. Levélkötényébe a nyár kucoricacsöveket rejtéit.

Kertész Károly majd hanyattesett, mikor a csodát meglátta. És tanácstalannul meredt jámbor Kukorica Vicára.

De szót sem szolt. — Hátha virágszál rejtőzik a kukoricacsöben? És mindennap megnézte Kukorica Vicát arra menőben.

Krumpi Katica már szakajtóra való idei burgonyát termelt. Ugy látszik igaza volt, — Kukorica Vica nem való díszül virágos kertek...

— Am akkor mi a csudára használjam? Nem tudom kiféle, miféle?

De hallga csak! Lármás verébcapat rebben fel most a kerítésre.

— Ha-ha-ha! — nevettek a verebek. — Érik már az édes máj! Déliben malé akomát csapunk s az érdem Kukorica Vicáé!

Szomszédból átkarát egy tyuk.

— Micsoda? Máléről beszéltek? Majd szólok én Kertész Károlynak, ügyeljen a kukorícára! Torkos verébnek a finom csemegét elprédálni, vétek! — Jó lesz télen... Bezzeg, néném, anyám is azon étek... Kukorica darán nevelem én kis kilenc kendermagos pipikémet.

— No, lám! — kurjant a beszédre vidáman Kertész Károly. Tudok már minden tudhatót Kukorica Vicáról! Hess, verébnép! Jövöre Krumpi Katica nem lesz már árva. Kukorica Vica jóvojtából kertemben nó majd gyönyörű kukoricatábla.

Rózsák, violák, rezedák, díszkertbe való dámák. Veteményes kertbe telepitem én, a messzi faluk távoli mezők hasznos és szerény Kukorica lányát!

Mária néni

FORDITÁST

román és magyar
nyelven, okmányo-
kat, irodalmi és
szakmüveket

VÁLLALOK

Címeiket a timisoarai kiadóba kérek

SPORTSEMÉNYEK

A mai labdarugó műsor

Megkezdődik a Háborus-Bajnokság

Ma van a Háborus Bajnokság rajtja. Ez a rajt ugyan kissé elkészt, mert a nagy meleg nem igen kedvez a labdarugó mérkőzéseknek, de azért a résztvevő városok közönsége minden bizonnyal érdeklődéssel várja ennek a bajnokságnak a kimenetelét. A bajnokságban nyolc város tizenkét csapata vesz részt. A mai műsor a következő:

Sibiu-Nagyszébenben: Universitatea—FC Rapid, vezetői S. an. Turnu-Severinben: CFR—Unirea Tricolor, vezetői Ritter, Craiova: FC Craiova—Ripensia, vezetői Ceureanu. Bucurestiben: Sportul Studentesc—Venus, vezetői Protopopescu. Carmen—ACFR (Brasov-Brassó), vezetői Klermann. Juventus—FC Ploesti.

A japán labdarugóbaajnokságot a Császári Egyetem csapata nyerte meg, amely a döntőben a Waseda Egyetem csapatát 1:0 arányban győzte le.

A magyar gólkirály Kalmár György (Szeged) lett 35 góllal. Kalmár a bajnokság befejezése után kijelentette: „Most már végleg visszavonulok a labdarugástól. Azt hiszem játékos nem fejezheti be szeben pályafutását, mint gólkirálysággal.” A további sorrend a magyar góllövők listán az: 27 góllal Zsen-gellér (Ujpest), 25: Szabadkai (Csepel—WMFC), 24: Kolláth (Szolnok), 23: Bonyhádi (KolAC) és Toldi (Szeged), érdekes, hogy a másik „örög”, Toldi is az élen van, 21: Marosvári (Csepel), Szusza (Ujpest).

A magyar NB I-be a szobathelyi Haladás és a budapesti Törekvés mellett a Vasas került be.

Helsinki Nicklön 190-et ugrott magasba. 800 m: Aarniala 1:58.3. — 3000 m: Sarkama 8:46.4, Pekuri 8:51. — Gerely: Nikkanen 68.67. — Kalapácsvetés: Heino 48.29 m.

Hármas mérkőzés Timisoara-Temesvárott

Amíg országosra a háborus bajnokságot küzdenek addig Timisoara-Temesvárott barátságos mérkőzést játszik a Chinezul.

CAMT az Electricával

félhét órai kezdettel az Electrica pályáján. Az érdekesnek ígérkező főmérkőzés előtt két kerületi bajnoki mérkőzés kerül eldöntésre: Negyedöt órákor a Juventus—Chinezul—CAMT II. és ez előtt 3 órákor a Progresul a Ferdinand-nándorhegyi Metalosport csapatával találkozik pontküzdőben. Ezenkívül a kerületi bajnokságot játszik a Banatul az SSAM csapatával háromnegyed négy órákor a Banatul pályán és a Vulturii az Ancorával a Vulturii-pályán félhétkor.

Az olasz—magyar utánpótlás csapatok mérkőzése

Az olasz—magyar utánpótlás csapatok visszavágó mérkőzése Budapesten kerül edöntésre. A két csapatot a következő játékosokból állítják össze:

Olaszország: Franzosj—Piacentini, Bellarin—Parola, Todeschini, Toppan—Fabri, Ispiro, Cappello, Ossola, Suppi. Ossola helyett Baldini is játszhat, míg Franzosj helyett Gradella, de nem lehetetlen, hogy a balszélre Puccinelli kerül.

A magyar keret: Horváth, Dósa, Rudas, Onódy, Kónya, Ferényi, Loránt, Kiss II., Lakat, Váradi, Lukács, Füstös, Laborcz, Barna és Turbóki.

Ez a mérkőzés igen érdekesnek ígérkezik, mert mint ismeretes, az olaszok odahaza biztos győzelmet arattak a magyar 21 évesek felett.

Részletes eredmények a MAC egyik legújabb atlétikai versenyéről

Két hét előtt egyesületi bajnoki atlétikai versenyt rendezett a MAC, melynek néhány eredményét annak idején rövidesen már közöltük. Most a részletes eredmények felsorolásával visszatérünk erre a versenyre. 3000 m akadályfutás: 1. Szilágyi (BBTE) 9:33.6, 2. Farkas (Testveriség) 9:35.6, 3. Dvornitzky (MAC) 10:02. — 400 m gátfutás: 1. Kiss (TSE) 56 mp, 2. Polgár (BBTE) 56.8, 3. Szeben (Tes.v.) 57.3. Diszkoszvetés: 1. Horváth (DiMÁVAG) 44.88, 2. Remete (Testv.) 40.66, 3. Garamvölgyi (MAC) 40.13. — Gerelyhajítás: 1. Várszegi (MAC) 68.02, 2. Csányi (BEAC) 61.86, 3. Takács (MAFC) 61.89. — Távolugrás: Vermes (BBTE) 708, 2. Csányi (UTE) 692, 3. Levente (BEAC) 690. — 10.000 m: 1. Németh (MAC) 32:14, 2. Csaplár (MAC) 32:37.4, 3. Sajtos (BBTE) 32:40. — 4×100 m: 1. BBTE (Görkői, Góby, Szigetvári dr., Vermes) 43.2 mp., 2. DiMÁVAG 43.7, 3. MAC 43.9. — 4×1500 m: 1. BBTE (Hagymási 4:12.8, Lendvai 4:09.2, Harsányi 3:58, Szilágyi 4:13.4) 16:33.4, 2. UTE 16:52.6, 3. MAC 16:52.6. Ebben a számban Harsányi 4 percen belüli futása érdemel külön említést, Harsányi részideje 400 m 60 mp, 800 m 2:05, 1200 m 3:10. — 800 m: 1. Marosi (Testv.) 1:55.5, 2. Iglói (MAC) 1:56.6, 3. Hires (UTE) 1:56.6. — 200 m: Solymosi (DiMÁVAG) 22.7, Góby (BBTE) 22.7, Csányi (UTE) 22.8.

Sport hírek minden'e'ől

Ma van a berlini Olimpia-stadionban a német labdarugóbaajnokság döntője a Vienna és a Schalke 04 csapataj között.

Roghild Hvéger az Oderseén rendezett uszóversenyen a 100 m-en 1:07.3, míg a 200 m-en 2:35.8 idővel győzött.

Hollandia labdarugóbaajnoka az ADO den Haag csapata lett, amely a csoportgyőztesek körmérkőzésén 10 pontot szerzett, a 2. Eindhoven (9 pont) és a 3. Apeldoorn (8 pont) előtt.

KÖZGAZDASÁG

A részvénytársasági forma nem erkölcsstelen de a részvénytársasági vezetők szelleme lehet erkölcsstelen

Rendkívül érdekes és sok tekintetben időszerű kérdéskörrel tartott előadást a berlini Friedrich Wilhelm egyetemen Kunz Ödön egyetemi tanár. Előadásának bevezető részeként felvetette a kérdést, vajon a liberalizmusnak egyik leghatalmasabb fellegetője, a részvénytársaság összeegyeztethető-e a mai kor uralkodó politikai, gazdasági és erkölcsi elveivel. A német jogászok és közgazdászok arra a kérdésre, hogy a nemzeti szocialista birodalomban a részvénytársaságok továbbra is bennállhatnak-e, egyértelműen azt a választ adták, hogy olyan fejlett gazdasági élet, mint a német, nem nélkülözheti a részvénytársasági formát.

Kétségtelen, hogy a gazdaságpolitikai megfontolások a részvénytársasági forma változatlan fenntartása mellett szólnak. A kérdés csupán az, lehet-e erkölcsi szempontból kifogásolni a részvénytársasági formát. A neves előadó kifejtette, hogy a részvénytársaság lélektani alapja az emberekben kisebb-nagyobb mértékben szunnyadó játékszenvedély. Ezt

a játékszenvedélyt táplálja a részvény, mint értékpapír, amidőn esetleges nagy osztalékot és árnynyereséget helyez kilátásba. A játékszenvedély kellő mértékben érvényesülve, életrehívja a szunnyadó teremtőerőket, de beteges elfajulásával hihetetlen pusztítás: visz véghez az országnak nemcsak gazdasági, hanem erkölcsi értékeiben is.

Ha a gazdasági élet nem mondhat le a magántőkés vállalkozás előnyeiről, akkor nem minősíthető erkölcsstelennek a tőkéseknek juttatott haszon sem. Részvénytársaság nincs részvény nélkül, viszont részvény nincs haszonkialtás nélkül. Azért, mert egy intézményről visszaélést is lehet elkövetni, magát az intézményt még nem minősíthetjük erkölcsstelennek. Kunz Ödön egyetemi tanár végül arra utalt, minden eszközzel fel kell használni annak érdekében, ha a részvénytársaság lényege nem is módosul, de változzék meg a részvénytársasági vezetők szelleme.

CUKOROSZTÁS TIMISOARA-TEMESVÁROTT.

Timisoara-Temesvár város gazdasági hivatala közli, hogy hétfőn, július 6-án megkezdik a júniusi cukoradag szétosztását az új élelmiszerjegy 2. számú cukorjegye alapján. A személyenkinti adagot 500 gramm állapították meg, ezenkívül személyenkinti még 750 gramm cukrot osztanak szét a gyümölcs befőzése érdekében. Összesen mindenki tehát egynegyed kilógram cukrot kap. Azok a kereskedők, akiknek még szükség van cukorra, a vevők bejegyzései arányában, a város ellátási hivatalától kaphatnak cukorenvedélyt. A zsidók személyenkinti 150 gramm cukrot kaphatnak, mert az elmúlt hónapban 200 gramm helyett személyenkinti 500 grammot kaptak. A cukor szétosztása július 15-ig tart. Ugyanekkor közlik a közönséggel, hogy az Erzsébetvárosban és Józsefvárosban étolaját osztanak ki. Személyenkinti 230 grammot, illetve egy negyed litert adnak ki az 1. számú olajjegy alapján. Az olaj literje 94 lei. Ugy a cukrot, min az olajat mindenki abban az üzletben veheti át, amelynél beiratkozott.

Román—finn gazdasági tárgyalások. Rasmerita külügyminiszteriumi igazgató vezetésével román gazdasági bizottság érkezett Helsinkibe, amely ott gazdasági tárgyalásokat folytat. A román—finn gazdasági tárgyalásoknak az a célja, hogy kiterjesszék a két állam közötti árucseretárgyalmat. A tárgyalások kedvező mederben folynak.

A ZSIDÓ HITKÖZSÉGEK VAGYONÁNAK KISAJÁTÍTÁSI FELTÉTELEI. A július 3-án megjelent 152. számú hivatalos lap rendelettörvényt közöl, amely szerint a zsidó hitközségek tulajdonát képező javak a nemzeti románosítási központ birtokába kerülhetnek a vonatkozó rendelettörvények feltételei alapján. Kivételek képeznek a zsinagógák és templomok, amelyeket a kultusz gyakorlása érdekében építettek, valamint a zsidó temetők, amelyek a törvényrendelet megjelenésének időpontjában használatban voltak.

Buzaértékesítő alapok felhasználásának ellenőrzése.

Bucurestiből jelenti a Rador: Az állam érdekeit védő magas állami hatóságok in. ézedései alapján az ilfovi ügyétség vizsgálatot folytatott annak megállapítására, hogyan kezelték és használták fel az ugynevezett buzaér ékesítő és több mint ötmilliárd leit kitevő óriási alapokat, amelyeket erre és hasonló célokra a PARID (állami halászati igazgatóság), CAPS (állami erdőségek kezelője) és a CECOPAV (szövetkezők központja) kezelésére bíztak. A vizsgálat során beható és minden részle re kiterjedő ellenőrzést végeztek és most elrendelték az utolsó ellenőrzési műveletet, amelynek érdekében technikai szakértőkből álló bizottságot alakítottak. A bizottságnak tizenegy tanártagja van, akik a könyvelés és a közpénzek kezelésének szakértői. (Universal.)

Hivatalos devizárfolyamok. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti.) Szabadforgalmu devizák (90 százalékos felárral): Svájci frank 43.70—45.43, svéd korona 44.80—46.57. Kliring devizák: Drachma 1.21—1.22, német márka 59—60, török font 92—92, dinár 2.898—3.05, szlovák korona (38 százalékos felárral) 4.68—4.77, pengő 26.50—27, dán korona 30—30, finn márka 2.50—2.50, olasz lira 9.50—9.50, francia frank (38 százalékos felárral) 3.15—3.27, horvát kuna 2.95—3.

Határidő napló

JULIUS 5:

Bőrörcserző üzemek a községi előjárásánál, va-góhidak a katonai és polgári ellátási államtitkárság termelési osztályánál tartoznak jelentést tenni az előző havi bormennyiségről.

JULIUS 7:

Nem bőr felsőrészből, illetve nem bőrtalppal készült cipők, két példányban készült árajegyzékeinek a kereskedelmi kamaráknál történő benyújtási határideje lejár.

JULIUS 15.

Ezen a napon kezdődik Timisoara-Temesvárott a motorkerékpárok és autók felülvizsgálása.

Rádió

VASÁRNAP, JULIUS 5

Bucuresti: 7.55 Hírek, hanglemek. 9.30 Istenisztelet közvetítése. 12.30 Zenekari hangverseny. 13 Hanglemek. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemek. 14.30 Sebesültek órája. 15.30 A falu órája. 16.30 Munkásműsor. 18 Könnyű zene. 19.30 Hanglemek. 19 Tarka zene. 19.15 Dalok és áriák. 19.35 Hanglemek. 19.50 Szórakoztató zene. 20 Rádióhíradó. 20.10 Hanglemek. 20.35 Operatrézletek. 20.45 Előadás. 21 Szindarab előadás. 22 Hírek, sport. 22.20 Kávéházi és tánczene.

Rádó Moldova: 9.30 Istenisztelet közvetítése. 13 Hanglemek. 13.20 Hírek. 13.30 Zenekari hangverseny. 14 Rádióhíradó. 14.20 A hangverseny folytatása. 14.40 Tanácsok munkások számára. 14.50 Spanyol zene. 18.30 Hanglemek. 19 Nyitány. 19.15 Heti krónika. 19.30 Hanglemek. 20 Könnyű zene. 20.30 Hírek. 20.40 Keringők. 21.10 Hegedűjáték. 21.30 Operatrézletek. 22 Hírek. 22.10 Tánczene.

Budapest I: 8 Hanglemek. 8.40 Hírek. 9 Görög katolikus istentisztelet. 10 Egyház ének és szentbeszéd. 11.15 Evangélikus istentisztelet. 12.15 Ifjúsági félóra. 12.55 Felolvasás. 13.10 Szalonzene. 13.45 Hírek. 14 Hanglemek. 15 Mezőgazdasági előadás. 15.45 Magyar dalok. 16 Egészségügyi kalendárium. 16.10 Operatrézletek. 16.40 Felolvasás. 17 Hírek. 17.20 Szórakoztató zene. 18.10 Felolvasás. 18.35 Kétzongorás hangverseny. 19 Hírek. 19.20 Cigányzene. 20 Hangképek a magyar-olasz utánpótlás válogatot mérkőzéséről. 20.30 Zenés est. 21.40 Hírek. 22.10 Szórakoztató zene. 23 Idegennyelvű hírek. 23.25 Tánczene. 24 Hírek.

Budapest II: 11.15 Szalonötös. 12.15 Szalon-

zene. 15 Tánczene. 18.10 Dalok. 18.35 Felolvasás. 18.55 Szórakoztató zene. 19.15 Felolvasás. 19.35 Hegedűjáték. 20 Hírek. 20.10 A Mignon című opera előadása.

HÉTFŐ, JULIUS 6.

Bucuresti: 6.55 Hírek, hanglemek. 11.30 Katonai rádióposta. 12.30 Hanglemek. 12.50 Katonai óra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemek. 14.30 Sebesültek órája. 18 Zenekari hangverseny énekszámokkal. 19 Előadás. 19.15 Hanglemek. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó. 20.10 Hanglemek. 20.35 Tarka zene. 20.40 Előadás. 21 Zenekari hangverseny. 22 Hírek, sport. 22.20 Zenekari hangverseny énekszámokkal. 23 Könnyű tarka zene.

Rádó Moldova: 13 Hanglemek. 13.20 Hírek. 13.30 Hanglemek. 14 Hírek. 14.20 Olasz és román könnyű zene. 18.30 Hanglemek. 19 Hegedűjáték. 19.15 Előadás. 19.30 Jazz-band. 20.15 Könnyű zene. 20.30 Hírek. 20.40 Hanglemek. 21 Nagy énekesek hanglemezei. 21 Dalok és tánczene. 22 Hírek. 22.20 Hanglemek.

Budapest I: 6.40 Torna. 7 Hírek, hanglemek. 10 Hírek. 10.15 Szórakoztató zene. 11.20 Hegedűjáték. 11.40 Felolvasás. 12.10 Zenekari hangverseny. 12.40 Hírek. 13.30 Bajtársi szolgálat. 14 Szalonzene. 14.30 Hírek. 15.20 Cigányzene. 16.15 Felolvasás. 16.45 Hírek. 17.15 Mezőgazdasági előadás. 17.30 Ének. 17.50 Felolvasás. 18.05 Szalonötös hangversenye. 18.30 Felolvasás. 18.50 Hanglemek. 19 Hírek. 19.30 Jazz-band. 19.50 A Tigrisbosszu című 1 felvonásos vígjáték előadása. 20.10 Az operaház zenekarának hangversenye. 21.40 Hírek. 22.10 Úzen az otthon. 23 Idegennyelvű hírek. 23.25 Szalonzene. 24 Hírek.

Budapest II: 18.20 Felolvasás. 18.50 Szalonötös

hangversenye. 19.20 Közvetítés a Margitszigetről. 20 Hírek. 20.10 Magyar dalok. 21.10 Felolvasás. 22.10 Katonazene.

KEDD, JULIUS 7.

Bucuresti: 6.55 Hírek, hanglemek. 11.30 Katonai rádióposta. 12.30 Hangverseny. 13 Hanglemek. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemek. 14.30 Sebesültek órája. 15.30 Előadás. 18 Zenekari hangverseny énekszámokkal. 19 Hanglemek. 19.15 Olaszország órája. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó. 20.10 Könnyű zene. 20.35 Hanglemek. 20.40 Előadás. 21 A rádiózenekar szimfonikus hangversenye. 22 Hírek, sport. 22.20 A rádiózenekar hangversenye. 23 Könnyű tarka zene.

Radio Moldova: 13 Hanglemek. 13.20 Hírek. 13.30 Hanglemek. 14 Hírek. 14.20 Román zene. 18.30 indiók. 19 Neves énekesek. 19.30 Szalonzene. 20 Előadás. 20.15 Ének. 20.30 Hírek. 20.40 Hanglemek. 21 A Rigoletto című opera első felvonásának közvetítése. 22 Hírek. 22.20 Hanglemek.

Budapest I: 6.40 Torna. 7 Hírek, hanglemek. 10 Hírek. 10.15 Zenekari hangverseny. 11.20 Hanglemek. 11.40 Divattudósítás. 12.10 Szórakoztató zene, közben 12.40 Hírek. 13.30 Bajtársi szolgálat. 14 Hanglemek. 14.30 Hírek. 15.20 Szalonzene. 16.15 Gyermekfélóra. 16.45 Hírek. 17.15 Magyar dalok. 18 Felolvasás. 18.35 Jazz-band. 18.50 Felolvasás. 19 Hírek. 19.20 Zongorajáték. 19.40 Felolvasás. 20.10 Közvetítés a cirkusból. 21.40 Hírek. 22.10 Úzen az otthon. 23 Idegennyelvű hírek. 23.25 Cigányzene. 23.50 Olasznyelvű előadás. 24 Hírek.

Budapest II: 18 Ruzsin halgatóknak. 18.25 Mezőgazdasági előadás. 18.50 Jazz-band. 19.15 Felolvasás. 19.45 Zongorajáték. 20 Hírek. 20.20 Felolvasás. 20.50 Hanglemek. 22 Felolvasás. 22.20 Szórakoztató zene.

Apróhirdetések

FIGYELMEZTETÉS. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. Gyakran előfordul, hogy hirdetőnk távbeszélőn adják fel apróhirdetéseiket. Tekintettel arra, hogy ilyen esetekben az apróhirdetések számlázása és a hirdetés díj beszedése munkatöbblettel jár, a pénzbeszedő alkalmazása révén költségtöbblettel is jár, a nem a feladás alkalmával fizetett apróhirdetések díja a rendes díj kétszerese.

DIJSZABÁS. Alláskeresés rovatban tíz szóig tizenöt lei, minden további szó kettő lei. Minden más rovatban tizenöt szóig harminc lei, minden további szó három lei. Vastagabb betűvel a díj kétszerese. Jelzés és „Cim a kiadóban” jelzésű hirdetéseknek tíz lei pótdíj fizetendő. Üzleti hirdetések csak keretes hirdetésként vehetők fel.

Allást keres

Önálló modelasztalos elhelyezést keres. Cimeket „Jó munkás” jellegére a Timișoara-temesvári kiadóba kér. (1768)

Alkalmazás

Szobainást keresek, 16-18 éves fiút. Vagy katonamentes fiatalabb férfit. azonnali belépésre. Dr. Krausz, Timișoara-Temesvár, I. V. Alexandri-utca 2. szám, II. em. (3668)

Okleveles gyógyszerész, nő előnyben. hosszabb gyakorlattal helybeli gyógyszerésztárba kerestetik. Cimeket a Timișoara-temesvári kiadóba kérek. (1752)

Fiatallal mindeneslányt keresek. Cim a Timișoara temesvári kiadóban. (5177)

Középkorú, gyakorlattal bíró megbízható gondozónő keresek két kis lány mellé. Betegh Sándorné, Sanger, jud. Turda. (1671)

Bejárónó félnapra azonnal felvétetik. Timișoara-Temesvár. IV., Brătianu-utca 29. szám, III. emelet, ajtó 14. (5178)

Asztalost azonnalra keresek. Industria de mașini Banateana Timișoara-Temesvár, II. Cogalniceanu-utca 8. (1701)

Gyakorlott, ügyes kalapos kézilányt keres Weinberger Elizabeta kalapüzletében. Arad, Metjanu-utca 15. (2950)

Napszámot, fiatal, azonkívül egy gépjáratost és egy tekeréscélót felveszünk. Cim a Timișoara-temesvári kiadóban. (1754)

Kömvést hosszabb időre azonnal felveszek. Friedrich, Timișoara-Temesvár II., Cogalniceanu-utca 8. szám. (1759)

Azonajjal belépésre keresek perfekt vizés vasondalót férfit vagy nőt. Feil-salon Arad, Reg. Ferdinand-ut 37. szám. (5179)

Rendes takarítónőt heti 2-3-szorra keresek azonnalra. Timișoara-Temesvár, III., Someșul-utca 18. szám. (Vágóhid és Turul közötti vilamos megálló.) (1765)

Keresek III-ik gimnazista lányom mellé diáklányt vagy tanítónőt, aki őt a szeptemberi magánvizsgára az összes tantárgyából előkészítene, július és augusztusra. Hăck Béla, Gherteniș, jud. Timiș-Torontal. (1762)

Önálló szakembert kisebb butorizembe, sürgősen, jó fizetéssel felveszünk. Ajánlatokat „Szakember” jellegére a Timișoara-temesvári kiadóba kérünk. (1761)

Könyvelő, nagyon komoly, intelligens, iparvállalathoz felvétetik. Ajánlatok „Könyvelő” jellegére a Timișoara-temesvári kiadóba kéretnek. (1767)

Mindenest vagy bejárónót keresek azonnalra. Arad, Mocioni-utca 31. ap. 7. (2956)

Lakás

Butorozott szoba kiadó. Arad, Nicu Filipescu-utca 13. (2964)

Szép utcáj butorozott szoba, fürdővel, egyedülálló ur részére uri családnál, azonnalra bérebe. Timișoara-Temesvár, III., Mitropolitul Metjanu-utca 2. szám, I. emelet. (3669)

Adas-vétel

Keresek megvételre egy komplett das-ráló járatot, lehet 36 vagy 42 colos. Bilhar György Janosda, Posta Tincea, Bihar megye. (2937)

Eladó 4 darab hintó és egy 53 cm. átmérőjű stráfkocsikerék, patent tejeskannák, tejpasterizáló gép, hűtő és egyéb tejtartályok két garnitúra seprükötő gép. Cim: Arad, subcetate, Hectersiorijor-utca 2. (4947)

A Tempo bizományi üzlet Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyegeket, íróasztalokat, varró- és írógépeket, hálószoza-, ebéd- és szonbutorokat, csillárokat, festményeket, rekamiéket, kasszákat, egyes butorokat. Porcellánok és disztárgyak nagy választékban. Vesünk megbízóink részére teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyegeket, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Zalogrédiáját meghosszabbítjuk. Entarunk hetenként kétszer megy Timișoara. Tempo, Arad (Fischer Eliz-palota). (4028) Telefon: 19-75.

Bútorok, hálószozók, kombinált szekrény, matracok, ottománok, Thonet-székek, varrógépek, konyhabutorok, egyszékek, szekrények, kombinált szekrények olcsón, kasszák és irodaberendezések stb. olcsón kaphatók Blidariunál, Timișoara IV. kerület Küttl-tér 2, az udvarban. Megvételre keresünk sürgősen teljes lakásberendezéseket, szőnyegeket, varrógépeket stb. Magas árat fizetünk. (3663)

Traktorokat, cséplőgépeket motorokat és hengerek mindent nagyságban veszünk. Industria de mașini Banateana, Timișoara-Temesvár, II., Cogalniceanu-utca 8. szám. (3658)

Sötétké modern gyermekocsi keresek megvételre. Ajánlatokat ármegjelöléssel „Sötétké” jellegére a Timișoara-temesvári kiadóba kérek. (5171)

10.000 kg. La szója-bab eladó. Ajánlatokat „Soja” jellegére a Timișoara-temesvári kiadóba kérek. (1750)

Kitűnő hegyaljai bor literje 90 lej. Arad, Grigore Comsa-utca (volt Ioan Calvin) 34. szám. (2942)

Vizta szilvalekvár prima minőségben kapható 5 és 10 kg-os ládákban olcsó árban Doctor Vasile cégénél, Arad, Episcopiei-utca 14. Telefon: 13-14. (2932)

Megvételre keresünk hordókat és kádakat. Kandia S. p. A. bombonyár. Timișoara-Temesvár, IV., I. Vacarescu-utca 5. szám. (3664)

Eladó 2 darab csiszológép. 11 darab formázó öntő vasszekrények, mintázó föld, 1 darab surulódó, 1 darab daráló fűszercikkre: cukor, paprika, bors, stb., 1 darab 2 kerekű Steyer-kocsifilz és rongycsiszó gérek. Aradul-Nou, Rorsiorijor-utca 17. (2946)

Zongora, fekete, rövid gyártmány, Pfaff-féle varrógép, reprodukció képek eladók. Arad, Tudor Vladimirescu 13. (2945)

Eladó egy komplett nagy mosógép. Aragázros és gázvasalók, cégtáblák, meghajtásos ventilátor és papírvágó-állvány. Arad, Radulescu-tér 5. mosóda. (2943)

Eladó használt háló- és ebédőbutor, férfi varrógép és szabókélekek, ruhanemű fehéremű, háztartási cikkek. Cim: Arad, George Popa-utca 9. Érdeklődni portásnál. (2954)

24 Hp. Promer-tractork eladó, kitűnő állapotban, javítva. Dihor Ignatie. Curticipi 37b. Arad-megye. (2960)

Hegedűt jó állapotban levőt megvételre keresek. Cim: Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu-utca 8. alá kérek. (2961)

Cserkészgép, nagy szobafenyő, nyce leander, jegyzőpálma, 38-as bordó antilop cipő, nagy rojtos kreszinfá sejemkendő eladó. Timișoara-Temesvár III., Wilhelm Mühle-utca 15. szám. (1771)

Jégsekény helyszüke miatt olcsón eladó. Kis íróasztal és több tárgy. Timișoara-Temesvár, II., Renasterii-utca 2. szám. (1770)

Fajtisza 2 hónapos Plymouth és Brahma csirkék helyszüke miatt eladók. Timișoara-Temesvár, III., Diaconul Coresi-utca 49. szám. (1769)

Sega elején 2 egylakásos ház telekkel eladó. Cim Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu-utca 8. (2957)

Vásárolunk hársfa-teát, fodormenta-teát szárított állapotban, valamint gyógyszerüvegeket 250 grammig minden nagyságban. Vojtek & Weisz drogeria, Arad, tulajdonos Ordelt László. (2958)

43-as férfi nyári barna félcipő prima állapotban eladó. Arad, Eminescu-utca 14. (2955)

Soșdian (Walldau) cca 5000 m² bontásból kikerült fűrészelt épületfa, térla és cserép eladó. Érdeklődni Kopony-Pusta Soșdia, vagy Timișoara-Temesvár III., Brancoveanu-utca 30. szám. (1753)

Egy szép nagy takarékú hely helyszüke miatt eladó. Arad, Gr. Comsa-utca 41 (volt Ioan Calvin). (2956)

Modern paterfon kjrándulásra is alkalmas, és különféle jó lemezek eladó. Timisoara-Temesvár, II., Balas-utca 18. szám, ajtó 2. (1714)

Eladó modern krémszínű gyermekkosci, email fürdőkád, jégsekrény, kerti gumicső, modern konyha, mind kifogástalan állapotban. Timisoara-Temesvár, IV., Fröbl-utca 36. szám, II. emelet, ajtó 25. (3679)

Eladó magas fekvésű házhely a meghosszabbított Brancoveanu-utca környékén, építőanyagokkal együtt. (Tégla, cserép, stb.) Érdeklődni: Timisoara-Temesvár, I., Unirii-tér 3. szám, butor-üzletben. (1760)

Vesztek fekete asztrahan vagy csikóbőr-bundát. Cim: Elena N. Timisoara-Temesvár, I., Regele Mihaj I-ut 21. szám. (1766)

Eladó Devan Roco autómotiks beüzinkímérő hordóval együtt. Érdeklődni: Libraija Cultura, Deva. (2807)

Hai ó brasoviak!
Magazin General
 Brasov-Brassó, Strada Diaconul Coresi 5
Vesz, elad és bizományba átvesz mindenféle árut és tárgyakat
 Hagyatékok, a kalmi vételek érték tárgyak

Aifa separátor 200 literes, kizítélgaprés, aranyozóprens eladó. Cim Reclama hirdetőben. Arad, Eminescu-utca 8. (2951)

Egy kukoricadaráló kövel eladó. Hajtató kézzel vagy motorral. Cim: Zavodnik József étterem, Sannicolau mica-Kisszentmiklósi. (2953)

Egy pár 36-os fekete antilop cipő, egy pár 38-as kék antilop szandál teljesen új, béby ruhák es egy új kocsipaplan eladó. Stern Timisoara-Temesvár II., Kunz-sor 2. szám. (1747)

Járóiskola eladó. Heilprin, Timisoara-Temesvár II., Daclor-utca 3. szám. (1746)

Alkalmi vétel: Buenosi új bunda elköltözés miatt sürgősen eladó. Pianinók, zongorák, villanyparherd 185-ös jégsekrények, amerikai íróasztal, szép háló es konyha, 2x3-as es 2 es fej3 es fél perzsaszőnyeg. Gáborné, Timisoara-Temesvár, III., Timotej Cipariu-utca 5. szám, I. emelet, Mária közelében. (1751)

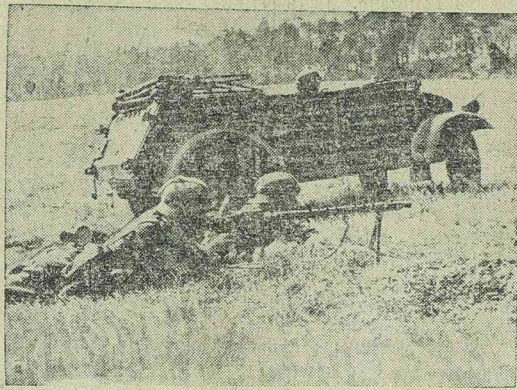
Fonott vagy léces kerti butor: keresek megvételre. Keller gyógytár. Timisoara-Temesvár, Carol-ut 27. szám. Telefon 27—54. (3678)

Használt konyhabutor, fürdőkád eladó. Cim a Timisoara-temesvári kiadóban. (1757)

Angora nyul sürgősen eladó. 30 tizhónapos, 25 háromhónapos, 55.000 lei. Fratelia, V. utca 52. szám. (1758)

Csereingatlan Három utcára nyíló hely, belső, egy emeletes nyíló, modern urfi lakásos, kiváló 6 karban levő es a város központjában fekvő béház
elcserélendő magyarországi
 hasonló értékű béházzal vagy birtokkal. Ajánlatok kérek a ladaiba "Komoly elcserélés" címre áadni

PÁLYAZAT TANITÓI ÁLLÁSRA
 Az aradi törvényi katolikus egyházközség az általa fenntartott magyar tanügyi elemi fiúiskolánál betöltendő tanítói állásokra pályázatot hirdet. Pályázatra csak érvényes oklevéllel bíró magyar nemzetiségű férfiak, esetleg nők. Igénymentés az állami fizetési táblázat szerint. A pályázók felszerelt kérvényüket folyó évi július hó 22-ig juttassák el az egyházközség irodájához, 1000 Bratjanu-utca 2—4. szám alá.

Német motorizált gépfegyveres alakulat harcra készen

Különféle

Ha valami érdekeset akar hallani, keresse fel a párisi grafologusnót. Timisoara-Temesvár, II., Inocentiu Klein-utca 29. szám. Egy beszélgetés 50 lei. (1536)

A Petroseni Nemes 2-járatu vizimalom és gyapjufésülő 2 és fél millióért megvehető, vagy hasonértékű magyarországi ingatlanház vagy malommal elcserélhető. Itt új pár 38-colos trahitkő 12 ezer gyári 42-es negyvenezéért kapható. (2959)

Jól bevezetett kárpitosműhely tejjes felszereléssel betárgség miatt bérbeadó. Értekezni Brasov-Brassó, Tache Ionescu-utca 14. (3680)

Észép akar lenni?
 Használjon **KULKA-féle Illomtejkreml, Illom-tejszappant és Illomipudert, három színben.** Kapható kizárólag

Városi Gyógyszertárban
 a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületében
 Timisoara I., Piața I. C. Bratianu

Bucurestiben lakó komoly bánáti német, bejegyzett céggel összeköttetést keres gyárvalloatokkal, élelmiszerüzemekkel, tejjgazdaságokkal, esetleg gazda-szövetkezetekkel, bucuaresti és regáti képviselőket átvetele végett. Szives ajánlatokat továbbít: E. Leingruber, Bucuresi VI., Cedrilor-utca 6. szám. (3670)

HATSCHKE ÜGYNÖKSÉG
 Arad, Carol-körut 17 (v. 46) Telef. 16-95
 ÁRAK EZREKBEIN!

HÁZAK 16.000 Belv. modern 20 lakásos. — 10.000: Főtér mellett bérvilla. — 6000: bérház 8 lakás, nagy kert. — 5200: főút mellett, emeletes, 20 lakásos. — 4500: emeletes üzl. sarokház, 18 lakás. — 3700: villanegyedben bérház 14 lakással. — 2500: Főtérhez közel 5 lakás, fürdősz. nagy kert. — 2200: Lancelterhez közel emeletes bérház, nagy jöv. — 2150: Városligetnél új 2x2, 1x1 sz. telj. lakás, kert. — 1800: u. o. villa 2 lakással. — 1600: Viztoronynál 4 szobás fürdősz. nagy kert. — 1500: Központban modern bérházban hátrész, 60 ezer jöv. — 1480: Sagunana! új 2x2, 3x1 sz. telj. lakás nagy kert. — 1450: belv. üzl. sarokház, több lakás, fürdősz. — 1400: főút mellett gyarépület, több kis lakás, 440 öl telek. — 1300: III. ker. ben üzl. sarokház. — 1000: új 4 lakásos. — 900: új 2-sz. villa. — 600: II. ker. 8 lakás, köz. művek. — 400: u. o. sarokház 4 lakás. — 380: grádistei új 2 lakásos. — 350: külv. 4 lakás 300 öl telek. — 300: 4 telek 2 uccára. — **FÖLDEK: 10.000:** bánáti birtok modern épületek és felszerelés. — 7400: Timisoarahoz közel 160 k. h. I-a szántó. — 4000: aradmegyei 80 k. h. — 2500: Aradhatárban 45 k. h. — 1600: Lugo! mellett 96 k. h. szántó.

70 hold szántóföld Tormac-Cadar-Végvár-Kádár határában, lakással és gazdasági épületekkel, felesbe vagy bérbeadó. Zahradnik, Nitchidorf-Niczkyfalva. (1737)

A vakok kosár-, székfonással, názipó, készíttéssel, kefekötéssel és gyékény-munkával foglalkoznak. Kosárjavító szakszerüen végeznek. Kérjük támogatásuk a vakokat. Vakok egyesülete, Timisoara-Temesvár, III., Doja-utca 20. szám. Telefon 21-18. (5169)

Poleskairtást garanciával vállaltok. Tályai, Timisoara III., Bulev. Eroilor dela Tisa 95-ajtó 12. Telefon 25-56. Pinkerton-boy. (1674)

Poleskairtást, parketiasztást, garancia mellett vállal: Lovas, Arad, Bulv. Regina Maria 18. szám. Házmesternél. (2428)

Találtatott egy pénztárca nagyobb összegű pénzzel. Igazolt tulajdonosa átveheti Buschi ékszerüzletben. Aradon. (2944)

Ne főzzön a nyári melegben, mert olcsón valódi házikosztot kaphat elvitelve. Arad, Russu Sirianu-utca 20. ajtó 2. (2949)

Üzlethelyiség Arad, Eminescu-utca 19. alatt kiadó. (2954)

Koncentrálsról hazaérkeztem. Gál, férfiszabó, Timisoara-Temesvár, II., Ecaterina Teodori-utca 1. szám. (1743)

Bérbevennék magánházat kerttel, lehet külvárosban is. Esetleg megvenném. Címetek „Magánház” jeligére Reclama hirdetőbe. Arad, Eminescu-utca 8. (2938)

Tíz ós hullám
 a legújabb mó szer sz. riót olajjal főzve
WALTRICH
fodrász Timisoara
 II., Irain-tér és Str. Stefan cel Mare sarok. 1-2-3-6 os v. 11 amos megállójánál ::
 A Romániai Unitarius Egyház Képvisező Tanácsától, Turda.

Szám: 823—1942. E. K. T. T.
PÁLYAZATI HIRDETÉS TANITÓI ÁLLÁSRA

A Romániai Unitarius Egyház keretében működő felekezeti iskoláknál üresedésben levő tanítói és tanítónői állásokra ezennel pályázatot hirdetünk. Az 1942—43. iskolai évre ideiglenes minőségben alkalmazást nyerhetnek mas vallásu tanítók és tantionók is. Pályázni szándékozók érdeklődésükkel forduljanak az Unitarius Egyház Képvisező Tanácsához, Turda. (Cime: Consistoriul Bisericei Unitariene din Romania, Turda.)
 Turda-Torda 1942, június 24.
 Dr. Gál Miklós s. k. Arkosi Tamás s. k. egyházi főgondnok. egyházi elnök.

Asztalos-gépeket
 keresek megvételre.
 Ajánlatok pontos leírással és ár jelöléssel: **KARL JAKOB**, Bucuresti 2, Calea Plevnei 238.

PÁLYAZATI HIRDETÉS
 A majlati-majláthfalvai római katolikus egyházközség választmányja pályázatot hirdet a megüresedett kántori állás betöltésére. Pályázatok folyó év augusztus 1-ig alábbi címre nyujtandók be: Parochia Rom. Cat. Majlat, Jud Timis-Torontal.
Római Katolikus Plébániahivatal.

PÁLYAZATI HIRDETMÉNY
 A Pancota-pankotai róm. kat. iskola szék pályázatot hirdet az igazgató-tanítói állás ideiglenes betöltésére. Pályázhatnak nem igazgatóképes és nyugdíjas tanítók is. Az iskola két tanerős. Fizetés az állami tábella szerint. Az ideiglenes alkalmaztatás később véglegesíthető. Bizonyos körülmények között ez állás a kántorsággal is egybeköthető alábbi címre: **Of. Parohial rom. cat.** Pályázatok július 15-ig benyujtandók: 2 ferdilágosítást is kérni lehet.
Pancota, jud. Arad, ahol részletesebb

Kerékpár, varrógépek
 használt, eladása, bérbe. összes új es használt kellekek, gummik. Minden javítást gyorsan es legelőnyösebben végez **RASCHKA** műszerész, Timisoara-Temesvár, IV., Str. Fröbl 51. (3-as villamos megálló.)

PÁLYAZAT TANARI ÁLLÁSRA
A Brasov-brassói Ref. Leánygimnázium pályázatot hirdet román-francia-latin francia-német magyar, vagy román-magyar, ének-zene szakcsoporth. tanári állásra.

A Brasovi-brassói Kereskedelmi Licium román-francia, történelem-földrajz-természetrájs, könyvvitel-kereskedelm; ismeretek szakcsoporth. bennlakási felügyelettel kapcsolatos h. tanári állásra az 1942/43-ik iskolai évre.

Egyetemi vagy kereskedelmi akadémiái Licenta-val, seminar pedagógia végzettséggel rendelkező tanárnők, illetve tanárok kérvényeiket f. évi július hó 15-ig nyujtsák be a Brasov-brassói Ref. Középiskolák Előjáróságához (Brasov, Calea Victoriei No. 7).

Javadalom az állami fizetési táblázat szerint. Bennlakási felügyeletért teljes ellátás.

Igazgatóság.
Igazolvány - fényképet

a FOTO STUD O'BAN
 a leggyorsabban készül ek
Timisoara I., Piața Libertății 4

HIRDESSZEN a Déli Hírnapban!